Влада – Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України №44 (794) ♦ Четвер, 10 березня 1994 року ♦ Ціна договірна

ЛІЦЕЙ, ДЕ ВИХОВУЮТЬ ГРАНДІВ

Маленька затишна школа, де учнів трохи більше сотні. Коридори з килимами, навдивовижу чистими, з щебетливими папугами, яких чомусь ніхто не дражнить, з рибками в зелених акваріумах, котрих обережно обминає навальна юрба, що висипала з веселих шкільних автобусів.

Діти приїздять сюди цими автобусами з усього Києва і навіть передмість. Є школи ближчі й зручніші, але ця, вважають школярі і їхні батьки, — найкраща. Бо в ній до обов'язкових предметів додалося ще чимало, без яких не виховати сучасної освіченої і творчої особистості. Міфологія і дитяча література, шахи і наукові забавки (веде їх, до речі, уславлений Анатолій Шапіро), хореографія і фортепіано, театр та ще ціла низка уроків для розуму й серця маленької людини.

Школа ця приватна. Існує кілька років. Заснувало її виробниче комерційне підприємство «Гранд». Щороку за шаленим конкурсом тут відбирають 32 першокласники. Навчання коштує дорого. Тільки витрати на одну дитину в січні становили 3,2 мільйона карбованців. Значну частину коштів бере на себе «Гранд». Саме він оплачує навчання найбільш здібних хлопчиків і дівчаток. Багатьох підтримують спонсори. Дедалі більше людей сьогодні усвідомлюють: справжня освіта коштує чимало, дедалі більше сьогодні однодумців у директора школи-ліцею, президента освітньої корпорації «Гранд» В. Співаковського. Він робить справу, за якою майбутнє нації, України.

На знімку: урок японської мови; серед учнів — В.Співаковський.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Рух — проти виборів Президента

Мала рада Руху оприлюднила заяву, в якій говориться, що вона «вважає нелогічним, таким, що розходиться з практикою цивілізованих країн, проведення президентських виборів до визначення існуючою чи новообраною Верховною Радою статусу та повноважень Президента України. Народ має знати, кого він обиратиме: тільки главу держави чи і голову виконавчої влади».

У зв'язку з цим Мала рада Руху закликала всі політичні сили утриматися від обговорення кандидатур на пост Президента і зосередити всі сили на тому, щоб не були зірвані вибори Верховної Ради, «бо це приведе Україну до анархії або диктатури номенклатурної верхівки». Про єдину кандидатуру нового Президента від національ-демократів Рух закликає подумати пізніше.

Виборча позиція профспілок

полягає, як заявила прес-служба ФПУ, у тому, що профспілки, як і передбачено їхньою передвиборчою платформою, блокуватимуться з трудовими колективами, не протистоятимуть тим політичним партіям та рухам, програмні принципи яких передбачають дійовий захист людей найманої праці. Профспілки не є політичною організацією і вони не прагнуть влади, але катастрофічне становище трудівників України змушує їх боротися за своє представництво в парламенті.

За огульну протидію нинішньому складові парламенту профспілки не виступають, хоча щодо окремих нинішніх депутатів, які не виправдали сподівань трудових колективів і виборців, що їх висунули, блокування можливе.

Продиктовано в номер

Рибкін — за «слов'янський Маастрихт»

«Я негативно оцінюю спроби деяких політичних сил та засобів масової інформації перебільшити негаразди в російсько-українських взаєминах», — заявив голова Державної Думи І.Рибкін на нещодавній зустрічі з послом України в РФ В.Крижанівським. На його думку, розвиток взаємин між країнами СНД, передусім між трьома слов'янськими державами, може згодом привести до «нашого Маастрихту», тобто економічного та політичного об'єднання на зразок Європейського Союзу.

В.Крижанівський зі свого боку поінформував свого співрозмовника про хід виборчої кампанії в Україні та про візит Президента Л.Кравчука до США. Український дипломат також заторкнув так звану «проблему російськомовного населення у близькому зарубіжжі», зазначивши: ніхто краще, аніж Українська держава, не захистить права її громадян.

А тим часом перший потяг з ядерними боєголовками перетнув українсько- російський кордон. Таким чином розпочалася реалізація Тристоронньої заяви щодо знищення ядерної зброї в Україні.

Будуть гроші, буде й газ

Сьогодні до Москви має прибути урядова делегація України. Вона вестиме переговори щодо сплати заборгованості Російській Федерації за постачений нашій країні природний газ. Як повідомили інформаційні агентства, російська сторона вирішила не припиняти Україні постач газу до початку цих переговорів. За словами одного з керівників російського «Газпрому» С.Тюкіна, нині українські споживачі щодобово отримують з Росії близько ста мільйонів кубометрів газу.

Повідомляють також, що після того, як Білорусь перерахувала «Газпрому» РФ тридцять мільярдів рублів, подачу газу до цієї республіки збільшено на 10 мільйонів кубометрів щодоби.

Юристи проти пільг для себе

Незалежні юристи — кандидати в народні депутати України — заявили, що в разі їх обрання до Верховної Ради вони залишать свої посади, відмовляться від будь-яких пільг і привілеїв, створять депутатський блок для практичного перетворення власної програми і зобов'язуються: за умови невиконання наміченого добровільно скласти свої депутатські повноваження.

Допомагати людям кваліфіковано

При Кабінеті міністрів створена Вища кваліфікаційна комісія адвокатури. Її головою таємним голосуванням обрано заслуженого юриста України президента Спілки адвокатів України Віктора Володимировича Медведчука.

До складу комісії ввійшли адвокати, представники Верховного Суду, Міністерства юстиції України.

«Утка» від УНА

Прес-служба Міністерства оборони України спеціальною заявою спростувала слова лідера УНА Анатолія Лупиноса про те, що нібито військове відомство України підготувало проект документа про створення на нашій території російських військових баз із чинним на їхній території російським законодавством. На думку прес-служби МО, «інформація пана А.Лупиноса... не відповідає дійсності. Подібне суперечить чинному законодавству України, а тому навіть припущення, що військове відомство готувало чи розглядало можливість таких проектів, безпідставні».

У заяві прес-служби МО сказано також, що перед виборами «деякі політичні лідери намагаються будь-що збільшити свій політичний капітал..., компрометуючи Збройні Сили».

Загоряння трансформатора

8 березня о 6 годині 35 хвилин на віддаленому відкритому розподільчому пристрої системи видачі електричної енергії Запорізької АЕС сталося загоряння трансформатора фази Б лінії 750 кіловольт, який дає електроенергію на підстанцію Дніпровська. Лінія відключилася. Загоряння ліквідовано о 2 годині 04 хвилини і воно не відбилося на режимі роботи енергоблоків.

О 4 годині лінія Дніпровська знов поставлена під навантаження. Радіаційна обстановка на АЕС залишилася без змін. Для з'ясування причин загоряння трансформатора створена комісія.

Березнева трагедія

Страшна трагедія сталася на шахті «Світанок» виробничого об'єднання «Жовтеньвугілля». 6-го березня з причини підземного вибуху загинуло 12 гірників, доля ще одного — невідома. У той же день 8 шахтарів у важкому стані було госпіталізовано, двоє невдовзі померли. 9-го березня на Донеччині оголошено траур — прощалися із загиблими шахтарями.

На місці аварії працює Державна комісія на чолі із В. Євтуховим.

ОБЕРІМО НОВИХ — МОЖЕ, ВИЖИВЕМО

Другий місяць передвиборчої боротьби не додає оптимізму. Обсідають сумніви: чи відбудуться вибори? Взяти хоча б те, які перешкоди доводилося долати, щоб зібрати підписи. Окружна комісія надала тільки 8 підписних листів. Їх замало, щоб зібрати 300 підписів.

Звернулися в комісію, щоб додали, кажуть: «Не можна, кожний лист коштує 1000 карбованців». Попросив дозволу скопіювати. І знову: «Не можна. Центральна комісія заборонила».

Затяжні переговори завершилися згодою. Закінчив збирання підписів 9 січня. 10 подав до окружної комісії всі документи, котрі вимагає закон. І виявилося, що закон теж може помилятися: згідно з першим пунктом комісія приймає рішення протягом 5 днів, згідно з п'ятим пунктом — протягом 3 днів.

Утім, за законом ніхто не відповідає за організацію виборів. Всі лише «сприяють». Ось, скажімо, виборчі дільниці за законом мають відкритися з 9 лютого. А що ж повинен робити кандидат, зареєстрований 10 січня?

З власного кандидатського досвіду роблю висновок. Якби депутати ВР бажали успіхів виборам, то й Закон би ухвалили логічний, за яким усе організаційно мало б інший вигляд. Скажімо, саме кандидати, на мою думку, повинні подавати окружним комісіям свої пропозиції щодо зустрічей з виборцями, саме комісія мала б розробити відповідний графік зустрічей, за яким місцеві органи влади повинні були б забезпечити приміщення для таких зустрічей, а дільничні комісії — організовувати саме їх проведення.

Нині ж, виявляється, нікому до цього нема діла. Всі органи влади шукають, на кого б скинути всю цю роботу та як відбитися від величезної кількості претендентів.

Втім, Закон і в цьому «допоміг». У будь-якій країні кандидати мають подавати довідку, що вони не наркомани і не хворі психічно. В нас такої вимоги нема. У будь-якій країні схоплений на шахрайстві не може продовжувати боротьбу. А в нас є такі «кмітливі», що пройшлися по хатах як представники жеків, котрі ніби перевіряють паспорти, записали дані, попросили розписатися, що паспорти повернули, і... у такий спосіб зібрали підписи, щоб зареєструватися. А коли обман розкриється, закон передбачає зняття підписів тільки тих, хто подасть письмову заяву-протест. Кому ж захочеться витрачати на те свій час? Розкажуть сусідам, вилають того шахрая та й... заспокояться. А як знайдеться кілька правдолюбців, котрі напишуть, то можна замість їхніх підписів назбирати інших тим же шляхом. І це факт...

Думаю, що байдуже ставлення громадян до виборів, погана їх організація, незацікавленість (крім самих кандидатів) у тому, щоб вибори відбулися, занадто велика кількість кандидатів, нерівність у доступі кандидатів до телебачення, безладдя в паспортному режимі Києва — все це перешкоди самим виборам. Тому вони можуть і не відбутися. Взяти хоча б два останніх з перелічених чинників. Так, телебачення з гордістю сповістило про закінчення першого раунду передвиборчого телемарафону: всі партії мали можливість викласти свої програми. На це було витрачено 280 хвилин ефірного часу.

Начебто все гаразд. Але партії виставили тільки 11 відсотків від загальної кількості кандидатів у депутати. Незалежних кандидатів — понад 58 відсотків, кандидатів від трудових колективів (ще одна «знахідка» законотворців: на підприємстві багато працює людей, які не мешкають у тому окрузі, де міститься підприємство. Тож ці люди мають змогу двічі використати своє право на висування) — 31 відсоток. Але жоден з цих кандидатів не мав ані хвилини для спілкування з виборцями через телебачення. Навряд чи випадково. Тепер починають надавати майже по три хвилини всім кандидатам. При цьому не враховується, що партії вже сказали глядачам своє слово.

Так би мовити, на чистоту виборчого процесу, його результати обов'язково вплине безладдя в паспортному режимі. Приблизно 30—40 відсотків киян живуть не там, де прописані. Тож за наявної системи організації виборів та байдужості більшості до їх результатів ця велика частина виборців не голосуватиме зовсім.

Нині залишилось менш як місяць до виборів, ще можна їх врятувати. Але хто цим займатиметься?

Вибори під загрозою зриву. А вони ой як потрібні, щоб припинити розграбування держави. Саме через розтягування всього і вся ми стали старцями у багатющій країні. Нічого дивного: торік влада дала дозвіл вивезти скарбів на 330—340 доларів на кожну душу населення за річної мінімальної заробітної плати «аж» у 20 доларів. Тому прошу, панове виборці, знайти час і таки обрати нових законотворців, які поклали б край вседержавному грабіжництву. Інакше край буде покладено усім нам.

Геннадій ПАСТЕРНАК-ТАРНАУШЕНКО,
кандидат у народні депутати України.

Народ сказав, політикам «зав'язувати»

За державну незалежність висловилася більшість населення Молдови під час плебісциту «Рада з народом», проведеного в республіці 7 березня. У всенародному голосуванні взяло участь більш як дві третини громадян, котрі мають право голосу. 90 відсотків з них висловилися за те, щоб Молдова розвивалася як цілісна, незалежна держава у кордонах, визнаних ООН, проводила політику нейтралітету, підтримувала взаємовигідні відносини з усіма країнами й гарантувала усім громадянам рівні права відповідно до міжнародних норм.

На думку лідера провідної Аграрно-демократичної партії П.Лучинського, результати опитування стануть відправною точкою для діяльності нового парламенту Молдови.

Безпека як дипломатичний чинник

«Лідери опозиції готові прибути до Москви для зустрічі з представниками уряду Таджикистану за умови надання їм гарантій безпеки і присутності спостерігачів ООН, Росії, Афганістану, Ірану та Пакистану». Про це заявив керівник делегації таджицьких опозиціонерів Туранджонзода після переговорів у Тегерані з першим заступником міністра закордонних справ РФ А. Адамишиним. Російський дипломат у свою чергу наголосив, що в результаті обміну думками в іранській столиці «зроблено істотний крок» до політичного врегулювання конфлікту в Таджикистані.

Трагедія в делійському аеропорту

10 чоловік загинуло, 7 отримали тяжкі опіки внаслідок катастрофи, яка сталася в делійському міжнародному аеропорту імені Індіри Ганді. Як повідомило керівництво аеропорту, через кілька секунд після зльоту «Боїнг-737» авіакомпанії «Сахара ейрлайнз», який здійснював випробувальний політ, загорівся у повітрі і впав на лайнер Аерофлоту Іл-86. Російський літак стояв з повними баками поруч із приміщенням пасажирського терміналу. На щастя, пасажири не встигли зайняти свої місця. Обидва літаки спалахнули, Іл-86 вибухнув і згорів.

У партіях і рухах

СИЛА НАРОДУ — В ЙОГО РОЗУМІ

Звернення президента Ліберальної партії України Ігоря Маркулова до народу України

Шановні співгромадяни!

Я хотів би поговорити з вами, розповісти про принципові позиції Ліберальної партії й дати загальний аналіз політичної ситуації в Україні.

Говорячи про передвиборчу боротьбу політичних партій за владу, я хотів би зосередити вашу увагу на тому, що цієї боротьби нема і не буде, оскільки на політичній арені України лютують приховані сили, а боротьба політичних партій — це тонкий політичний маневр невидимих сил, що відволікає увагу.

Люди з добре відомими прізвищами й далі балотуватимуться до Верховної Ради, спокійно усміхаючись, не вступаючи ні в яку боротьбу: за них усе зроблять інші, бо в їхніх руках економічні важелі управління.

Ми не перестаємо дивуватися такій нещадній і цинічній політиці влади щодо свого народу. Треба віддати належне: вони віртуозно керують його психологією, вміло маніпулюючи настроями людей, методично досягаючи своєї мети.

Безвихідь, бідність народу для них стали головним інструментом: ось, мовляв, раніше все було, прийшли демократи — нічого не стало. А насправді сьогодні, маючи в руках усі важелі управління народним господарством, саме влада блокує реформи за принципом «чим гірше, тим краще».

Ми хочемо підкреслити: нема тієї катастрофи в економіці, яку вони малюють. Що змінилося? Залишились підприємства, залишились сировина, земля, залишились будинки та люди, залишились державні чиновники. Але головною бідою для України є черговий обман. Ви власними руками в черговий раз можете привести до влади тих, хто розподілятиме народні блага, хто вміє тільки розподіляти, а сьогодні треба виробляти.

Сьогодні всі біди, які ми переживаємо, — результат активної політичної діяльності саме цих сил. Політичну безвідповідальність, апатію до політичних партій вони дуже вміло та майстерно прищеплюють народові. І виходить, що ніхто не зможе так зробити зле народові, як він сам.

Політична безвідповідальність може перетворитися на трагедію для народу України і для кожної родини. Тому закликаємо вас придивитися до кожного кандидата, до того, які в нього були можливості й що він зробив. Придивитися, наприклад, до того, чому продукти для вас він знаходить у найбільш потрібний для нього час — тоді, коли ви йдете голосувати. І дорогу прокладає саме тоді, і газ проводить. Склади зараз, запевняю вас, у багатьох виборчих округах забивають продуктами.

І коли все це, цей обман народу України стане визначальним в час, коли потрібно віддати голос за того чи іншого кандидата, то криза стане нормою життя, то тоді ні до кого буде пред'являти претензії. Не змінивши корумповану владу, не можна побудувати некорумповане суспільство.

А головним критерієм оцінки кандидата мають бути його особисті людські риси: порядність, чесність, компетентність.

Ми не закликаємо вас голосувати лише за кандидатів від Ліберальної партії, ми вас закликаємо голосувати за нові прізвища, за нових чесних людей. Повірте, що нема нічого важливішого, ніж ваша особиста оцінка кандидата.

У важкій ситуації байдужість — мовляв, нам усе одно — гірша за злочин. Ми хочемо, аби ви знали: все у ваших руках. Якщо сьогодні ваш вибір — хліб, а не свобода, то завтра ви втратите і хліб, і свободу. Якщо ви сьогодні обираєте свободу, то завтра будете мати і хліб, і свободу. Я підкреслюю: усе в ваших руках: ваше щастя, щастя вашої родини, щастя дітей.

Вони знають, що вам говорити, ми знаємо, що потрібно робити. Ми знаємо, як створити робочі місця, ми знаємо, як залучити іноземний капітал для відродження економіки, ми знаємо, як захистити інтереси країни й кожного громадянина. Ми забезпечимо кожному працездатному громадянинові гідне життя, а пенсіонерам — гідну старість. Ми знаємо, як вийти з кризи, що для цього зробити. Ми — професіонали та фахівці.

Адже коли зламається телевізор, то академік, професор, якими б розумними вони не були, не зможуть полагодити його. І приходить фахівець-електронник, який за 5 хвилин ремонтує телевізор.

Відродити економіку й вивести країну з кризи професіонали можуть за дуже короткий час. «Відомі й розумні» ці проблеми ніколи не розв'яжуть. Підтвердженням тому — сьогоднішній день. Маючи всі важелі влади, маючи всі можливості, вони не змінили життя — вони його погіршили.

Час покласти край політичному романтизму — пора розмірковувань уже минула. Сьогодні — час вибору.

Шановні виборці, шановні співгромадяни! Ваш вибір! Ми, ліберали, пропонуємо обрати нових людей, обрати чесних професіоналів.

Крім ЛПУ, в Україні нині нема політичної сили, спроможної і готової взяти на себе відповідальність за майбутнє країни і змінити на краще тяжке становище її населення. Наша партія контролює ситуацію, володіє могутніми фінансовими й матеріальними резервами, а також інтелектуальним та підприємницьким потенціалом, має чітку й ясну програму на перспективу, яку підтримує народ.

ЛПУ однаково чужі й популізм та авантюризм в економіці й політиці. Твереза оцінка реальних процесів в економіці України та володіння механізмами й засобами її стабілізації є запорукою успіху партії на виборах.

ЛПУ має могутній арсенал засобів, які дають змогу зупинити зростання інфляції та зубожіння населення, наповнити внутрішній ринок товарами масового попиту, створити сприятливі умови для розвитку ринкових відносин без шокової терапії.

Ми віримо в розум народу України. Ми віримо, що уроки історії будуть враховані. Ми віримо, що народ України не дасть у черговий раз себе обдурити.

Головним багатством України є її народ. Успіх і благополуччя будь-якого народу в його розумі. Вибір за вами!

ТОМУ ЩО МИ — ЛЮДИ

Старокиївський район столиці України — Хрещатик, Прорізна, Бессарабка, свята Софія, Золоті Ворота і ще десятки маленьких і великих вулиць, майданів, пам'яток, які миттєво переносять нас у глибину століть, викликаючи щире захоплення творіннями рук далеких предків. Старокиївський район — це ще й візитна картка столиці, яка мала б у кожного заїжджого сюди викликати і подив, і повагу до тих, хто створив тут перлини зодчества, хто нині, у пору економічної скрути, намагається належно утримувати надбання поколінь.

Та це, так би мовити, для гостей столиці, відвідини якої завжди свято. А от для працівників району, тих, хто тут постійно працює і мешкає, нинішні часи — то нелегкі будні. Адже, здається, саме тут, у Старокиївському районі, сфокусувалися усі проблеми, які народилися і задовго до нинішніх часів, і валом покотили за сучасних змін. Державі б втрутитися — та чим кращий цей район від інших, у яких проблем не менше. Тож районна державна адміністрація зі своїми проблемами намагається справлятися самотужки.

А для цього насамперед визначили пріоритети. З 50-тисячного населення району 17 тисяч — люди пенсійного віку, соціально незахищені: інваліди, малоімущі, багатодітні. Серед них переважна більшість таких, які все життя сумлінно трудилися на державу, нічого не маючи замін. От і залишилися на схилі віку практично без засобів до існування...

Тож щоб навіть випадково хтось із них не залишився наодинці зі своїми проблемами, при районній держадміністрації було створено відділ соціального захисту малоімущих. Та ще районний відділ соціального забезпечення узяв під опіку всіх людей похилого віку, а особливо ж самотніх. Зрозуміло, влаштувати їм райське життя під час нинішньої скрути неможливо. Але жоден з них не голодує, а ті, хто гостро потребують, забезпечуються одягом, взуттям. Підрозділ надомного обслуговування відділу соціального забезпечення ретельно стежить за тим, щоб жодна немічна людина не залишилася поза увагою. Ну, а ті, кому нікуди подітися, приходять у будинок милосердя, що на Рогнідинській, 4. Тут їх чекають безплатні обіди, в теплі і затишку вони можуть поспілкуватися.

Районна державна адміністрація лише протягом останнього року всім пенсіонерам і тим, хто має пільги, двічі видавала безплатні продуктові набори, а вихованцям дитячих садків і школярам — вершкове масло. Ветерани війни і праці мали можливість придбати овочі і картоплю без будь-яких націнок. І хоча з коштами сутужно, проте з бюджету району на це було виділено 2,5 мільярда карбованців. Крім того, допомагають комерційні структури, бізнесмени. Комерсанти і підприємці знають: якщо вони постійно здійснюватимуть благодійні акції, то матимуть найсприятливіший режим для своєї діяльності. Причому між держадміністрацією і бізнесменами цілком партнерські відносини, зафіксовані в соціально-комунальних угодах.

Ще один важливий напрям діяльності Старокиївської державної адміністрації — збереження архітектурного обличчя міста. Нині на балансі 590 будинків, 185 з яких потребують реконструкції. Тут проблема на проблемі. Переважна більшість цих будинків має культурну цінність, а тим часом 40 відсотків з них — комунальні квартири. Яким чином найповніше врахувати їхні інтереси, щоб не виселяти людей у мікрорайони? Крім того, на квартирній черзі стоять 2600 сімей. Для розв'язання цих проблем потрібні чималі кошти, яких ніхто не дасть.

Тому держадміністрація в співробітництві з підприємцями заробляє кошти самотужки. І, здається, успішно. Бо лише минулого року доходна частина бюджету була перевиконана на 11 мільярдів карбованців, надійшло п'ять мільярдів позабюджетних коштів, значна частка яких була спрямована на реконструкцію старих і спорудження нових будинків. Таким чином було розв'язано ряд проблем, які досі вважалися тупиковими.

Скажімо, нарешті розпочнеться реконструкція знаменитого будинку Родзенко, що на Ярославовому валу, де розміщується відомий театр «Сузір'я». Досі він був каменем спотикання для «борців» за соціальну справедливість, яким хотілося і будинок відремонтувати, та ще й щоб хтось зробив це безплатно. Держадміністрація району послідовно відстоювала свою позицію: коли є люди, які в змозі виконати ці роботи з користю для міста, то не треба лічити грошей, які вони заробляють. Нині конфлікт, який точився навколо будинку Родзенко, вичерпано — і вимоги пожильців задовільнено, і театр «Сузір'я», до радості його шанувальників, залишиться в цьому ж приміщенні.

Розв'язується і ще одна гостра проблема — приватизація житла. Здавалося б, ми всі чекали, коли ж нарешті ця справа розпочнеться. А як тільки процес пішов — здіймаємо лемент: «Грабують, розпродують!» У Старокиївському районі знайшли вихід: у кожному приватизованому будинку створюється товариство власників, без згоди і рішення якого не можна буде здавати в оренду приміщення. Саме товариство власників вирішуватиме, на яких умовах орендуватимуться приміщення, куди спрямовуватимуться одержані кошти.

А спрямовувати їх є куди. І на допомогу непрацездатним, і на розвиток району. Особливо ж потребують допомоги заклади культури, науки, вузи, які нині опинилися на межі закриття. Зрозуміло, що сам лише район не в змозі повністю утримувати, скажімо, університет чи Національну оперу. Але допомогти їм вижити в скрутну хвилину адміністрація вважає за свій святий обов'язок.

Чому я зупиняюся саме на цих напрямах діяльності державної адміністрації? Адже у неї немало інших, не менш важливих турбот. А тут пенсіонери, ветерани, допомога малоімущим... Згадаймо, хіба вже така рідкість, коли ті, хто при владі, відмахуються, мовляв, усім нині важко. Чому ж у Старокиївському районі ці клопоти висунуто на перший план?

— Тому що ми люди, — трохи дивуючись моєму запитанню, відповів глава Старокиївської держадміністрації Борис Андресюк. — Мені б хотілося, щоб турбота про стариків, пенсіонерів, немічних, самотніх залежала не від бажання чи небажання надавати її, а стала справою державною. Щоб кожен з нас був певен: постарієш, втратиш працездатність, то не залишишся зі своєю бідою сам на сам. Якщо ми не подбаємо про таких людей нині, то, постарівши, одержимо те, що заробили.

А якщо бути відвертим, то мені надзвичайно жаль людей, які, пропрацювавши по 40 — 50 років на виробництві, віддавши державі і молодість, і здоров'я, навзамін одержали злигодні. А вони того не заслужили. Тому районна адміністрація зробить усе від неї залежне, щоб полегшити долю цих людей у скрутний час.

— Будуєте комунізм в окремо взятому районі?

— Хай усі такий комунізм будують, чи хай це ще якось називається. Але хай не балаканиною займаються, а хоч щось зроблять для людей, які не зі своєї вини опинилися за межею бідності...

А що, може, й справді слід старість приміряти в молодості?

Валентина ПОЛІЩУК.

ВПС УКРАЇНИ:

ХТО ЗУПИНИТЬ РОЗВАЛ?

Згадаймо війну у Перській затоці. За лічені хвилини могутній масований удар ВПС США позбавив тоді Ірак можливості керувати військами, вести активні бойові дії і тим самим зробив закономірним завершення операції «Буря в пустелі». Агресора було розбито, що довело: без високомобільних і боєздатних військово-повітряних сил розраховувати на успіх у сучасній війні не випадає.

Отримавши у спадок від колишнього СРСР авіаційне угруповання, Україна вперше в історії реально приступила до створення власних ВПС. Підсумок цієї роботи, на жаль, сумний: недосконалість систем керування і наведення, їхня низька живучість, вироблення ресурсу і запасних частин, гостра нестача пально-мастильних матеріалів безпосередньо для бойових літаків і засобів забезпечення, побутова невлаштованість призвели практично до повного розвалу бойової авіації України.

Особливо боляче сьогодні констатувати: ВПС України втрачають головне багатство — льотчиків. А без високопідготовленого льотного складу ефективність бойового застосування авіації не лише різко знижується і призводить до негативного результату, але й завдає відчутних збитків власним військам. Рівень підготовки льотного складу ВПС України вже проминув критичну межу. Деякі полки практично цілком небоєздатні через відсутність підготовленого льотного складу. Після великих перерв льотчики виконують польоти на межі психофізіологічних можливостей, що суперечить елементарним вимогам безпеки польотів. Практично цілковита втрата навичок через відсутність польотів призвела до такого явища, як страх перед літаком. Ускладнює ситуацію відсутність тренажерів, що відповідають сучасним вимогам. Втрата навичок у техніці пілотування — це ще й об'єктивна передумова аварій та катастроф, невідновних величезних матеріальних, фінансових, а головне, людських втрат, що не лише неприпустимо, але й злочинно.

На тлі загальної непідготовленості льотного складу викликає нерозуміння й подив відносно високий рівень підготовки керівного складу військової авіації України. Вищі чини ВПС виконують польоти іноді з грубими порушеннями законів льотної роботи. Наприклад, демонструють вищий пілотаж на гранично малій висоті над аеродромом.

У льотних частинах сьогодні розвалюється не лише бойова підготовка, але й побут льотчиків. Хронічно не вистачає грошей, льотчики по кілька місяців не отримують платні і не в змозі забезпечити сім'ю навіть хлібом і молоком. Чи можна за такої ситуації говорити про готовність ВПС України і виконувати в цілому завдання з охорони повітряних рубежів нашої держави?

Стосовно цього хотілося б запитати можновладців України:

1. Хто й коли зможе зупинити вже практично некерований процес втрати бойової готовності ВПС, деморалізації особового складу і втрати мотивації до служби в Збройних Силах?

2. Хто винен у розвалі ВПС України?

Україна історично здобула право увійти до співтовариства авіаційних держав, і буде злочинно перед майбутніми поколіннями від цього права добровільно відмовитися.

Олег ГУК, військовий льотчик 1-го класу.

Хмельницька область.

ДЕРЖСТАНДАРТ — ДОБРЕ. АЛЕ Й МИ НЕ ГІРШІ

26 квітня минулого року Кабінет міністрів України видав декрет «Про забезпечення єдності вимірювань», згідно з яким засоби вимірювання, що використовуються в закладах охорони здоров'я, підлягають обов'язковій державній перевірці. Проте в окремих випадках Державний комітет України зі стандартизації, метрології та сертифікації може надати право державної перевірки державним підприємствам.

У Міністерстві охорони здоров'я вже 25 років існує відомча метрологічна служба, у складі якої діють 32 базові організації метрологічної служби, що здійснюють перевірку і ремонт засобів вимірювання і яким Держстандарт видав реєстраційні посвідчення. Тому ми звернулися до Держстандарту з проханням залишити перевірку засобів вимірювання за нашою метрологічною службою, окрім приладів, що використовуються в аптеках, СЕС, на станціях переливання крові та в лабораторіях СНІДу.

Не відомчі хитрощі, а просто здоровий глузд спонукав нас до такого прохання.

По-перше, відомча служба здійснює перевірку приладів безпосередньо у медичних закладах, тоді як для перевірки в органах Держстандарту прилади потрібно відвозити в обласні центри. Крім того, у зв'язку з обмеженою кількістю приладів передача їх на перевірку на 10 — 15 днів зупинить усі діагностичні роботи в лабораторіях лікарень. По-друге, вартість державної перевірки в 1,5 — 2 рази вища за відомчу. Це також важливо враховувати в наших умовах. Є й інші аргументи, які підтверджують нашу позицію. А Держстандартові невигідно давати нам «відпускну» саме з відомчих, а не державних інтересів: штатні працівники, що залишилися внаслідок декрету без роботи, всі свої сили спрямували на перевірку приладів бюджетних організацій, зокрема Міністерства охорони здоров'я.

Вважаю, що парламенту потрібно повернутися до питання доцільності проведення Держстандартом політики знищення відомчих служб, а особливо такої служби, яка діє сьогодні в Міністерстві охорони здоров'я.

Ми не проти державного нагляду, ми проти перевищення повноважень, які Держстандарт організаційно та технічно не в змозі виконати. Мета в нас спільна: підвищення якості медичного обслуговування. Але потрібно діяти так, щоб це поліпшення йшло з мінімальними фінансовими витратами для країни. Годі вже брати гроші з державної кишені на створення нових ефемерних структур. Дайте можливість діяти тим службам, які створені давно і довели, що вони потрібні.

Володимир РЕВИЧ, головний метролог — начальник головної служби стандартизації та метрології Міністерства охорони здоров'я України.

«ХТО Є ХТО В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ»

Перший в Україні довідник під такою назвою видано Київським науковим товариством імені Петра Могили. В ньому вміщено біографічні довідки про депутатів Верховної Ради, членів уряду, керівників центральних та місцевих органів державного управління, лідерів політичних партій та рухів, дипломатів, військовиків тощо — загалом тисяча сто біографій.

Також подано довідкову інформацію про органи державної влади, центральні та місцеві владні структури управління, громадсько-політичні об'єднання, про це йшлося на прес-конференції, що відбулася днями в Міністерстві культури.

Генеральний прокурор України Владислав ДАЦЮК

«ЗЛОЧИННІСТЬ — ДИТЯ БЕЗДУХОВНОСТІ»

Кілька місяців тому одну з ключових посад України — Генерального прокурора — зайняв Владислав Дацюк. Його рішучі дії, які він проявив з перших днів, одразу привернули увагу людей, а подекуди викликали й неоднозначну оцінку.

— Читачі нашої газети, Владиславе Володимировичу, хочуть дізнатися, хто ви, з якого, як кажуть, роду-племені і якою дорогою йшли до цієї посади.

— Вийшов з простої селянської сім'ї. Дитинство, як і в багатьох ровесників, було коли й не зовсім босоноге, то у кожному разі без розкошів. Закінчив школу, вступив до Харківського юридичного інституту, працював у Закарпатті слідчим, помічником прокурора, прокурором Хустського району. Потім переїхав на Хмельниччину. Десять років був прокурором району, потім прокурором області. Далі — Чернігівська, Одеська області. З 1992 року — заступник Генерального прокурора України, а з жовтня минулого року, як ви знаєте, — Генеральний прокурор. Одружений, маю двоє дітей. Як кажуть, є все, що треба для людини.

— Ви прийшли, Владиславе Володимировичу, до нинішньої роботи у дуже складний час, коли суспільство на переломі, коли уже прийняті закони міняються, уточнюються, а з вас вимагають неухильного контролю за їх дотриманням. Скажіть по щирості: допомагає вам працювати нинішній Закон про прокуратуру чи зв'язує руки?

— Ми маємо Закон про прокуратуру, і це вже великий крок уперед. І хоч у той час, коли він приймався, було занадто багато романтизму і замало тверезої оцінки процесів, що відбуваються в суспільстві, він є серйозною базою для діяльності прокурорських органів. Справді, у цьому законі роль прокурора дещо, так би мовити, полегшена. Творцям закону тоді здавалося, що не треба прокуророві вникати, скажімо, у діяльність банківсько-фінансових, господарських органів, займатися скаргами, контролювати законність у військах, на транспорті, оборонній промисловості тощо.

Однак життя показало, що прокурор не може сидіти в теплому кабінеті і тільки розглядати готові справи. Розбудова нашої держави йде дуже важко. І якщо на нас пішов обвал порушень законності у всіх верствах суспільства аж до вищих ешелонів влади, коли навіть постанови Кабінету міністрів, м'яко кажучи, не завжди відповідають букві закону, а самі закони фактично не діють, не може прокурор відгороджуватися від реалій і замикатися в колі порушень кримінальних справ.

Ось тільки один приклад. Почали вибудовуватися в країні нові економічні відносини. Але замість того, щоб оновлювати стару, закостенілу систему господарювання в рамках фінансових і юридичних можливостей, вони здебільшого пішли шляхом розвитку комерційних структур, де основний девіз — хапай усе, що під руку втрапить. Покажіть мені структури; які б займалися виробництвом необхідних товарів. Лише шість відсотків з них зайняті у сфері виробництва! Решта тільки ганяє гроші з банку до банку, зриває з виробників посередницькі проценти.

Звичайно, ми, проаналізувавши ситуацію, звернулися до Верховної Ради з пропозицією поновити нам ті функції, які мали раніше. Ну як можна сьогодні, коли надворі розгул злочинності, прокурору не боротися з нею? Адже по суті два останніх роки ніхто цим серйозно не займався, по-справжньому не координував дій правоохоронних органів. Отож і повернули ми собі оті втрачені обов'язки.

У нас в усіх галузях прокурорського нагляду уже є напрацьоване десятиріччями, збагачене великим практичним досвідом, і його треба примножувати. Ще може бути щось нове в банківських структурах, кредитно-фінансовій системі, зовнішньоекономічному напрямі, чим ми раніше не займалися. Інше давно відкрите і ніде в світі не змінюється: прокурор має перетинати дорогу порушенням законності, добиватися їх усунення, рішуче виступати за дотримання прав людини.

— Владиславе Володимировичу, ви зараз зачепили одну, як на мене, дуже важливу тему: стояти на варті законних прав людини. Справді, нині людина, як ніколи, незахищена. Їй нікуди податися зі своєю бідою, скаргами, її ніхто не вислухає, не допоможе. Як ви бачите саме цей напрямок своєї діяльності?

— Недавно, коли почала діяти нова колегія, коли були розподілені обов'язки між заступниками Генерального прокурора, зібрали усіх прокурорів областей на дводенний семінар. Там звернули особливу увагу на таке: як відомо, у кожній кримінальній справі є постраждала сторона і злочинна. Але чомусь так повелося, що всі закони, захист прав діють тільки в одному напрямку — в бік звинувачуваного. Не дай, Боже, щоб хоч на йоту десь були порушені його права. І зовсім не думаємо про того, хто найбільше постраждав — постраждалого. Роками тягнуться розслідування, роками лежать справи в судах, постраждалі переживають, чекають справедливого вироку. Де ж захист їхніх прав?

Я кажу тільки про кримінальні справи. А візьміть майнові, трудові, житлові права. Скільки тут безладдя, скільки кривд, тяганини! І потерпають саме безвинні люди, яким треба в першу чергу подати руку. Через те, вважаю, прокурор повинен втрутитися негайно, захистити права людини. Зовсім не обов'язково заводити для цього справу, часто досить розібратися, що до чого. Хтось не може подолати бюрократичну стіну з пенсією, у когось давно тече дах, десь голова колгоспу збиткується з людини чи навіть сусід не дає жити — часто досить зняти телефонну трубку, щоб уплинути на службову особу й захистити людину. Не кажу вже про представницько-виконавчі органи. Якщо прийнято рішення, що розходиться з законом, і воно впливає на десятки, сотні людей, порушує їхні права — як тут прокуророві не втрутитися?

За час, що я працюю, ми розглянули понад 200 тисяч скарг. Не всі, ясна річ, задоволені, бо звертаються й такі, що самі допустили порушення, самі в чомусь винні — кожна сторона, як відомо, вважає себе правою і хтось мусить програти, якщо не зуміли розійтися полюбовно, але думаю, що у всіх цих випадках прокурорські працівники грунтовно розібралися в усіх звертаннях.

— Цікаво, скількох людей уже встиг особисто прийняти Генеральний прокурор України?

— За три місяці моєї роботи прийнято близько п'ятдесяти чоловік.

— Це, звичайно, найскладніші справи.

— Безперечно. А приймають людей, крім мене, заступники Генерального прокурора, начальники управлінь та відділів.

— Неважко помітити, що ви, Владиславе Володимировичу, тісно співпрацюєте з Верховною Радою України. Але ось така ситуація. У Верховній Раді є постійна Комісія з питань правопорядку та боротьби зі злочинністю і тимчасова Комісія з боротьби з організованою злочинністю. Схожий паралелізм є і в державних відомствах. Як позбутись нам такої розпорошеності, як з'єднати усі правоохоронні органи в єдиний кулак, щоб навести хоч якийсь порядок в нашому домі?

— Справді, хоч би що ми казали, а комісії, які ви називали, по суті здійснюють одні й ті ж функції. Думаю, що була б велика користь для держави, якби вони об'єдналися і відпрацьовували стратегічні питання діяльності правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю і зміцненні правопорядку. Це повинен бути штаб Верховної Ради, який шляхом підготовки законопроектів давав би нам правові основи для розв'язання цих питань. Ми, дійсно, дружно працюємо з обома цими комісіями, але ж хіба можна організовану злочинність відривати від так званої загальної злочинності?

Щодо інших правоохоронних структур, то ми нині не тільки координуємо їх діяльність, а навіть вникаємо у стратегічні плани, в окремі кримінальні справи — словом, працюємо дружно і злагоджено.

— Наболіле питання для всіх правоохоронців: бути чи не бути спеціальному, незалежному слідчому комітетові?

— Не секрет, що кожне відомство хоче зберегти свій слідчий апарат. Бо він — основна ланка боротьби зі злочинністю, авторитет відомства. Вважаю, що слідство повинно бути в одних руках. Тільки так можна уникнути розпорошеності й відомчих амбіцій. Від цього виграє загальна справа, боротьба зі злочинністю.

— Але, мабуть, ви хотіли б бачити слідче відомство під крилом прокуратури?

— Не обов'язково. Все-таки головне призначення прокуратури — контролювати дотримання законності в усіх сферах. Ця ж функція не знімається і з інших правоохоронних органів. Ми витрачаємо 80 відсотків свого часу на розслідування кримінальних справ. Для нагляду лишається 20. А має бути зовсім навпаки. Тоді й якість нашої роботи значно поліпшиться.

— Ви знаєте, давно склався певний стереотип постаті прокурора. Ви за характером людина добра?

— Вважаю себе незлим.

— Тоді не можу втриматися від запитання, яке гостро дискутується і в юридичних, і в будьяких інших колах: як ви ставитесь до найвищої кари?

— Скільки існують людство, кримінальне право, це питання ніколи не знаходило простого розв'язання. Десь від такої кари відмовлялися, десь її вводили... Є злочини, де найвища кара недоцільна, а є й такі, за якими стоять не просто покидьки, а звірі, що позбавляють життя десятки людей, діточок не жаліють. То як же можна таких залишати серед нас, знаючи, що вони неодмінно продовжать свої злочинні дії? А вбивства на замовлення, коли хтось за гроші виконує чужі бажання і знищує людину? Поки що на цьому етапі, на мою думку, ми не можемо відмовитися від виняткової міри покарання.

— Різні фахівці по-різному бачать причини сплеску злочинності в нашій державі. Ситуація широко обговорювалась, у принципі начебто зрозуміла. І все ж, як вони бачаться першій особі, що відповідає за неухильне виконання наших законів?

— Нині усім нам важко. Триває розбудова держави, якій усього два роки, йдуть складні процеси: зміна економічних умов, правових поглядів, злам морально-етичних норм. Ми перехворіємо, успішно подолаємо усі ці труднощі — вірю в це, бо я оптиміст за натурою.

Але нестабільність породжує невпевненість багатьох людей, в тім числі і чиновників, сановних осіб, у завтрашньому дні. Думається, такі в першу чергу думають про державу, про людей? Ось вам один із чинників зловживань, корупції.

Нам треба засвоїти просту істину: ніякі зарубіжні інвеститори нам не допоможуть, якщо ми не засукаємо рукави і не почнемо працювати. Треба з духовного починати, з того, про що забули, бо якщо в серці людини є добро, правда, є Бог, вона не дійде до злочину. Оця вічна боротьба між добром і злом сьогодні проходить через кожного з нас. Кажуть же: кого Бог вибирає, того випробовує. Отож і ми, і держава Українська повинні гідно пройти через оце випробування. Ті, що залишаться людьми після цього непростого часу, прийдуть до високої духовності, а отже, й до високоцивілізованого суспільства, де злочинності немає місця. В протилежному мене ніхто не переконає.

Він інтерв'ю
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ПРО ШЕВЧЕНКА В ОРЕНБУРЗІ

Серед цьогорічних лауреатів Шевченківської премії Леонід Большаков

Праці Леоніда Большакова з літературознавства відомі давно. А його дослідження, пов'язані з Кобзарем, почали широко публікуватись як у періодиці, так і окремими виданнями ще з 60-х років. Вони відразу привернули увагу читачів та шевченкознавців. Тоді ж письменник захистив і дисертацію на ступінь кандидата філологічних наук на тему «Вивчення оточення і зв'язків Т.Шевченка як джерело дослідження його творчості періоду заслання (1847—1857)».

Народився відомий учений і письменник на Чернігівщині, живе в Оренбурзі. Особливого резонансу здобули його книжки, видані в Україні. Одна з найвизначніших — «Літа невольничі» (К., 1971). Твір написано головним чином на матеріалах, розшуканих автором в Орську та Оренбурзі, а також в архівах Києва, Москви, Петербурга, Вільнюса, Алмати, Уфи.

Особливу цінність становить розділ «Тарас Шевченко і його оточення періоду оренбурзького заслання. Словник», де здебільшого вперше розкрито документальні дані про людей, з якими спілкувався поет у той тяжкий період. Про тих, хто підтримав, не дав згаснути його великому генію, а також про тих, хто завдав йому немало горя. Цей словник налічує близько 900 імен.

Другою значною працею дослідника, виданою в Україні, є книжка «Їхав поет із заслання» (К., 1977), що охоплює порівняно невеликий період життя поета (вісім місяців 1857—1858 рр.), час його нелегкого повернення із заслання, перебування в Астрахані, Нижньому Новгороді та Москві, коли він був уже на волі, «на такій волі, як собака на прив'язі», за словами Шевченка. Книжка також побудована на новому документальному матеріалі. А цінний «Словник оточення і зв'язків Тараса Шевченка періоду повернення його із заслання» ніби увінчує це чудове видання.

Новий твір Л.Большакова «Быль о Тарасе» (М.-Оренбург. 1993) — тритомник, що складається з книжок «Яман-Кала», «На Арале» та «Оренбург». Вони змальовують найтрагічніший період життєвого шляху Шевченка впродовж його перших трьох років заслання (1847— 1850). Трилогія ніби синтезує науковий набуток автора, доповнює його новими дослідницькими знахідками, полемізує з деякими авторами і спростовує низку хибних тверджень, що вкоренилися в шевченкознавстві. Праця написана в цікавій розповідній формі, вона прийнятна як для науковця, так і для широкого загалу. Це видання — новий неоціненний вклад у вивчення життя і творчості великого сина України.

Широко відома активна громадська діяльність Л.Большакова щодо вшанування та увічнення пам'яті великого українця Т.Шевченка в місцях його заслання. З 1976 року за його ініціативою на Оренбуржчині щороку проводиться свято «Шевченківський березень», під час якого відбуваються наукові конференції, концерти, зустрічі з письменниками, митцями, вченими з України, Казахстану, Росії. Леонід Большаков був ініціатором і організатором створення двох Шевченківських музеїв — Оренбурзького меморіального — гауптвахти та Орського. А скільки праці вкладено у запровадження туристичного маршруту «По Шевченківських місцях Оренбуржчини»!

Діяльність Леоніда Большакова у галузі шевченкознавства та популяризації творчості Кобзаря — надзвичайно широка і багатогранна, популяризує культуру України далеко за її межами.

Валентина СУДАК

На центр надійся, а часу не гай

Селяни Херсонщини організовано готуються до весняних робіт.

Ще зимно. Та, ловлячи окремі теплі дні, сільські трудівники надолужують прогаяне восени. І в такі дні механізатори зорюють 5—6 тисяч гектарів.

Важких часів, як тепер, землероби області давно не пам'ятають. Восени було недосіяно 28 тисяч гектарів озимих культур. Пересівати доведеться більше половини площ. — 265 тисяч гектарів. Значно збільшиться яровий клин. Отже, цьогорічна сівба буде в екстремальних умовах.

Адміністрація області передбачила це. Ще в листопаді минулого року представник Президента Олександр Мельников розпорядився провести різнопланову підготовчу роботу, взяв під контроль основні питання.

Зроблено чимало. Зокрема, на Новокаховському комбінаті хлібопродуктів заготовлено майже 13 тисяч тонн насіння кукурудзи — набагато більше, ніж торік. На початку минулого року коефіцієнт готовності тракторів становив лише 80 відсотків. У багатьох господарствах Херсонщини техніка повністю готова до виходу в поле. Люди розчищають зрошувальні канали, проводять комплексні заходи проти шкідників, ремонтують дощувальні машини. Пройшли навчання 3280 агрономів, інженерів, гідротехніків, начальників мехзагонів, ланкових, фермерів. Двозмінну роботу тракторів на сівбі забезпечать 7593 механізатори, котрі вже завершують навчання...

Дехто панікував: що робитимемо, якщо розірвуться зв'язки з селекціонерами Росії, зокрема Краснодарського краю? Вихідні форми сортів пшениці і соняшнику до недавнього часу одержували саме звідти. Не з нашої вини сусіди згортають співробітництво. Але нічого — херсонці взяли курс на широке застосування сортів та гібридів української селекції, тим більше, що під рукою свій науково-дослідний інститут. Озимі пшениці «Херсонська-86», «Альбатрос одеський», «Одеська-162», гібриди соняшнику «Одеський-122» та деякі інші не гірші від тих, що використовувалися раніше.

Щоправда, у Горностаївському, Каланчацькому, Бериславському та інших районах не зуміли запастися посівною кукурудзою, горохом. Але не біда — в інших районах зберігаються його надлишки. Виручить міжгосподарський обмін. А нестачу можна перекрити за рахунок заготівель у держресурси, де тільки ячменю маємо 23 тисячі тонн. О.Мельников постійно нагадує: панікувати нічого, краще братися за діло і покладатися на себе.

У херсонців чимало претензій до центру. Мало пального, мастил. Держава заборгувала більше 200 мільярдів карбованців — за здане торік молоко та м'ясо. А найголовніше — село не відійшло від хазяйнування по-вчорашньому.

Та жити ж треба. Селяни Херсонщини на центр сподіваються, але самі не дрімають. Тут вивчають усе корисне — практику району чи колгоспу, а то й окремої механізованої ланки, ферми. Проводяться оперативні зустрічі з учасниками землеробських кампаній. Це характерно для керівників Новотроїцького, Білозерського районів. Так, недавній виїзд глави держадміністрації Олександра Гонтаря зі спеціалістами до Білозерського радгоспу «Східний» допоміг швидко усунути недоліки в підготовці до сівби, краще задовольнити побутові потреби селян. Не миряться в області з тими, хто не збирається чистити авгієві стайні. На одній з обласних нарад викликало обурення те, що близько двадцяти керівників радгоспів і колгоспів, інших підприємств мешкають далеко від села і ганяють службові машини до місця роботи й назад. А інших закликають економити пальне...

На Херсонщині намічено провести сівбу за 6—10 днів. Планується одержати 2 мільйони 600 тисяч тонн зерна. 108 тисяч тонн соняшнику. Гуркіт тракторів нагадує, що реалізація планів почалася.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

Реклама

Замість фейлетону

БІДА НЕ ГОЛОВА, А БЕЗГОЛОВ'Я

З ДАВНІХ-ДАВЕН відоме село Рижавка, що біля Браїлова. Чи побував тут колись Петро Ілліч Чайковський, автор всесвітньовідомого «Лебединого озера», люди не знають, але що є тут озеро і що лебеді в нім плавають — те й малеча знає.

Рижавка занепала, як і багато таких самих неперспективних (на дурний погляд) сіл. Та в останні дні так званої перебудови з'явилася в цьому селі непересічна людина. З'явилася на запрошення односельців, які знали, що предки його добре поралися на цій землі. Тож і запросили знаного їм сина поважаних батьків, щоб приїхав з української столиці, де працював в одному з науково-дослідних інститутів.

Тож запросивши, і обрали Олександра Івановича Коновала. На той час політика щодо неперспективних сіл вже змінювалася, що відчувалося і в області, і в районі. Тож спочатку голові колгоспу «Промінь» практичну допомогу надавали. За тих часів це робилося дуже просто. Наказав ЦК — і нумо дружно до роботи. Усе з району звезем в одне село неперспективне, щоб можна було начальницькому окові показати, як оте село відроджується.

А Олександр Коновал, голова колгоспу «Промінь», організованого з бригадного села, мав тяму, що і як робити.

У новоствореному господарстві за його головування на суглинках зібрали по 43,3 центнера пшениці з гектара та по 400 центнерів цукрових буряків. Замість 40 тонн м'яса здали 84 тонни. З'явилася і колгоспна свиноферма з свинями перспективної білої породи. Надій молока на корову становив 15 кг на добу проти вісьмох-десятьох по району. Приділяли уваги і пасовищам, на яких уже милували око селян високопродуктивні сименталі.

Успіхи рижавців не подобалися окремим головам колгоспів. Та й сам Олександр Іванович декому був наче більмо в оці. Бо не годив міськкому партії і першому секретареві Віктору Сергійовичу Кулику. І той залишив його, як кулика на болоті, і дібрав собі в голови «Променя» Володимира Васильовича Деркача.

І закрутилося, і завертілося. А хто б міг подумати, що колишнього голову, ввічливого, тямущого і скромного киянина, невіглас від сільського господарства Деркач примушуватиме узятися до лопати і вичищати гній від бичків.

Одначе все тече, все змінюється. І люди в нас уже не ті — розуміють, що до чого. Тим більше, що за головування О. І. Коновала село неначе ожило. Люди повірили, що добробуту досягти можна, тож і психологія їхня змінилася. В бік того, що варто розпрощатися з отим «все — наше і все — нічиє». Ба! Навіть з побутуючим в окремих головах стереотипом — «що в колгоспі за ніч вкрадеш, того за рік не заробиш».

В селі започаткували тоді й індивідуальне будівництво — в кредит і державним коштом. За два роки селяни поставили собі 19 будинків. Та ще посеред села спорудили одноповерхову будівлю, де мали розташуватися пошта, будинок побуту, телефонна станція і фельдшерський пункт. Натомість тут тепер контора пише — контора того ж таки колгоспу «Промінь», де головою В. В. Деркач.

Володимир Васильович розкошує в Рижавці вже понад 3 роки. І дозволяє собі геть усе. Продати колгоспний будівельний матеріал чи хтозна що обміняти. Людину ні за що по матінці вилаяти, навіть якщо та їй у батьки годиться. Стару жінку виштовхнути з кабінету. Побити ветерана війни. А от з комерсантами, ласими поживитися чужим коштом, ураз контакти встановлює. І все йому, наче вода з гусака, сходить.

Зібралися селяни, прийшли до контори: зборів, мовляв, хочемо, нехай правління з головою прозвітують. Деркач їм на те: «Які там збори всяких відщепенців, рухівців і подібних шельм, козлів, і бидла...»

Отож до сьогодні селяни не можуть зібратися і вирішити, як їм далі бути і на землі святій трудитися. Деркач та деякі його однодумці залякують вкрай зубожілих людей. Тут ні орендарів, ні фермерів...

Чи не тому, що Володимир Васильович надто шанована деякими районними прибічниками номенклатура?

Цікавлюсь у представника Президента в Жмеринському районі Григорія Миколайовича Кучера — чому все ж таки не виконується наказ від 29.12.93 р. за підписом першого глави облдержадміністрації Василя Цюри? У відповідь почув: «Та що нам той Цюра! Деркач звільнив тих, які не хотять працювати, і зробив це правильно. До свідання».

До побачення, то до побачення, але ж серед безробітних колгоспу «Промінь» передові доярки Людмила Лисак, Віра Коваль, водії і трактористи Олександр Коваль, Аліхан Аширов, Олексій Горбачов, Микола Лисак, Василь Чечельницький, завідувачі вівцефермою та фермою великої рогатої худоби Ахмед Аширов, Микола Черников, комірниця Галина Єрмилова, бібліотекарка Валентина Черникова і, звісно, інженер... Олександр Іванович Коновал. (Принагідно зауважимо — член правління. Мабуть, єдиний в Україні член правління з безробітних). І це ще не всі.

Отак керівник діє.

Не сподобалась голові комірниця Галина Павлівна Єрмилова. А чого? Хтозна. Може того, що відмовилася включати бензоревольвер колгоспної заправки жмеринським чинушам. Примушували чесну жінку зізнатися в нескоєному злочині, віддати записки голови на безкоштовну видачу не однієї тонни пального, лісоматеріалів, плівки, дощок.

Усе почалося зі звернення сельчан до колишнього першого заступника глави облдержадміністрації В. А. Легуна. Віктор Антонович замість того, щоб належно розглянути, передав листа з підписами людей тому, проти кого йшлося в ньому, тобто самому В. Деркачу. І закрутилась лютнева віхола: почалися звільнення з 50 підписаних сімнадцять Володимиром Васильовичем було звільнено без всяких на те підстав. А до зачинателя цієї справи Галини Єрмилової увага була й зовсім особлива...

Розпочалось вельми оригінальне слідство. Перший допит здійснював інспектор Жмеринського районного відділу боротьби з економічною злочинністю Юрій Олександрович Шмаль, котрий, як стверджує допитувана, пообривав їй рукави, розбив носа, заявивши, що тут без крові не обійдеться. Отак доблесний лицар домігся того, що напівпритомна жінка підписала невідь-що.

Слідчому Жмеринської районної прокуратури Анатолію Барцицькому Галина Єрмилова заявила відвід, бо сам Анатолій Григорович виявився особливо зацікавленою: по одній із записок голови свого часу безкоштовно отримував будівельні матеріали. Як з'ясувалося, доставлена вона туди за його вказівкою. Рижавський дільничний міліціонер Віктор Ярославович Охотюк кілька разів наказував Єрмиловій з'явитися до райвідділу міліції, а коли Галина Павлівна просила вручити повістку — для чого їй туди прибути, чула у відповідь: «Там узнаєш». І не брехав: «узнала» ще раніше. Сонячного серпневого дня о 9.30 до хати її сестри вдерлися три браві хлопці з міліції — згадуваний Віктор Охотюк, Олександр Московка та Федір Пороховий. На очах восьмилітньої доньки, прихопивши бідон і тривідерну емальовану каструлю, з криками і погрозами одягли Галині Павлівні наручники, вкинули до колгоспного УАЗ № 75—15 ВИА і повезли до контори. Там вкупі з головою колгоспу і його наближеними замість того, щоб дати серцеві краплі, почали кепкувати із затриманої і називати її такими словами, що й сторінки газети почервоніли б. Отак вантажівка, «Москвич» та УАЗ у розпалі жнив у добірному міліцейському товаристві доставляли до райвідділу колгоспну комірницю.

В самому райвідділі Галину Павлівну роздягли до в чому мати народила, і жмеринські аполони міліції дивились на скривджену жінку, а згодом, відібравши особисті речі, кинули до КПЗ (камери попереднього ув'язнення). В такий оригінальний спосіб розпочав допитування Анатолій Григорович. Коли колгоспна комірниця зажадала санкції прокурора на її арешт, над нею почали, як уміли, збиткуватися. Тоді Галина Павлівна оголосила безстрокову голодовку. Лише через півтори доби мати дісталася до доньки. Відтак порушена 21 квітня 1993 року кримінальна справа за ст. 84 ч. 2 ККУ набувала резонансу. Зауважимо, що відповідно до згаданої статті Г. П. Єрмилова могла зазнати покарання аж до 15 років позбавлення волі. Ця справа тягнулася майже рік. І припинена 24 грудня 1993 року за відсутністю складу злочину.

Про інші не менш обурливі історії тут вже за браком місця не оповісти.

Згадаємо тільки відповідь міжрайонного прокурора радника юстиції В. Вознюка одній зі скривджених — доярці Вірі Коваль: «Макар Павлович Ткачук не являється членом сільгосппідприємства «Промінь» і в сільгосппідприємстві не працював». А в скарзі йдеться про побиття Деркачем учасника війни, ветерана праці, а нині пенсіонера М. П. Ткачука.

Отакі історії — не дивина у Жмеринському районі. Хочеться вірити, що в цьому куточку подільського краю зрештою дотримуватимуться закону: писаний-бо для всіх і всі перед ним мають бути рівні.

Олександр СУГАК.

Вінницька область.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ДЕРЖАВНУ ТАЄМНИЦЮ

Виходячи з інформаційного суверенітету України та загальновизнаних принципів міжнародного порядку у сфері інформації, цей Закон регулює суспільні відносини, пов'язані з віднесенням інформації до державної таємниці, її засекречуванням та охороною з метою захисту життєво важливих інтересів України у сфері оборони, економіки, зовнішніх відносин, державної безпеки і охорони правопорядку.

РОЗДІЛ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Державна таємниця і ступінь секретності

Державна таємниця — вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, зовнішніх відносин, державної безпеки і охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди життєво важливим інтересам України і які визнані у порядку, встановленому цим Законом, державною таємницею та підлягають охороні з боку держави.

Ступінь секретності — категорія, яка характеризує важливість такої інформації, можливу шкоду внаслідок її розголошення, ступінь обмеження доступу до неї та рівень її охорони державою. Критерії визначення ступеня секретності інформації встановлює Державний комітет України з питань державних секретів.

Стаття 2. Законодавство України про державну таємницю

Законодавство України про державну таємницю базується на Законі України «Про інформацію» і складається з цього Закону та інших актів законодавства України, прийнятих відповідно до нього.

Дія законодавства України про державну таємницю не поширюється на відносини, пов'язані з охороною комерційної чи банківської таємниці, іншої конфіденційної та таємної інформації, якщо остання одночасно не є державною таємницею.

Стаття 3. Державна політика щодо державної таємниці

Державну політику щодо державної таємниці як складову частину загальнонаціональної інформаційної політики та політики забезпечення безпеки України від внутрішніх та зовнішніх загроз формує Верховна Рада України.

Президент України, Кабінет Міністрів України, Рада Міністрів Республіки Крим, інші органи державної виконавчої влади, а також органи місцевого і регіонального самоврядування забезпечують реалізацію цієї політики в межах своєї компетенції, передбаченої законодавством.

Спеціально уповноваженим центральним органом державної виконавчої влади у сфері забезпечення охорони державної таємниці є Державний комітет України з питань державних секретів. Положення про Державний комітет України з питань державних секретів затверджується Кабінетом Міністрів України. Окремі функції у цій сфері, в тому числі щодо технічного захисту інформації, оперативних заходів охорони державної таємниці, фельд'єгерського зв'язку, охорони державної таємниці у засобах масової інформації, виконують відповідні державні органи в межах повноважень, передбачених законодавством.

Стаття 4. Здійснення права власності на інформацію, що віднесена до державної таємниці, та її носії

Власник інформації, що віднесена до державної таємниці або її матеріальних носіїв, здійснює своє право власності з урахуванням обмежень, встановлених відповідно до цього Закону.

Порядок та умови охорони державної таємниці, включаючи встановлення спеціального режиму користування і розпорядження інформацією, що віднесена до державної таємниці, та її носіями, визначаються відповідно до цього Закону договором між власником інформації або її носіїв та Державним комітетом України з питань державних секретів.

Якщо зазначені в договорі обмеження права власності на інформацію, що віднесена до державної таємниці, та її носії завдають шкоди їх власнику, ця шкода компенсується власнику у повному обсязі, включаючи неодержані доходи за рахунок держави.

Якщо власник інформації, що віднесена до державної таємниці або її носіїв, відмовляється від укладення договору про охорону державної таємниці або порушує його, за рішенням суду ця інформація або її носії можуть бути вилучені у власність держави. Порядок і розміри компенсації за таке вилучення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 5. Фінансування заходів щодо віднесення інформації до державної таємниці, її засекречування та охорони

Фінансування заходів щодо віднесення інформації до державної таємниці, її засекречування та охорони здійснюється за рахунок державного бюджету, бюджетів органів місцевого та регіонального самоврядування, коштів підприємств, установ і організацій, які здійснюють діяльність, пов'язану з державною таємницею.

Заходи щодо віднесення інформації до державної таємниці, її засекречування та охорони на підприємстві з недержавною формою власності фінансуються на основі договору з підприємством-замовником про проведення робіт, пов'язаних з державною таємницею.

Підприємствам, установам і організаціям, які здійснюють діяльність, пов'язану з державною таємницею, можуть надаватися податкові та інші пільги у порядку, встановленому законодавством.

РОЗДІЛ II
ВІДНЕСЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ДО ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ

Стаття 6. Інформація, яка може бути віднесена до державної таємниці

До державної таємниці у порядку, встановленому цим Законом, може бути віднесена інформація:

1) у сфері оборони:

про зміст стратегічних і оперативних планів та інших документів бойового управління, підготовку та проведення військових операцій, стратегічне та мобілізаційне розгортання військ, а також про інші найважливіші показники, які характеризують організацію, чисельність, дислокацію, бойову і мобілізаційну готовність, бойову та іншу військову підготовку, озброєння та матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил України, Прикордонних військ України, Національної гвардії України та інших військових формувань України;

про напрями розвитку окремих видів озброєння і військової техніки, їх кількість, тактико-технічні характеристики, організацію і технологію виробництва, науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи, пов'язані з розробкою нових зразків озброєння і військової техніки, а також про інші роботи, що плануються або здійснюються в інтересах оборони країни;

про сили і засоби Цивільної оборони України, можливості населених пунктів, регіонів і окремих об'єктів для захисту, евакуації і розосередження населення, забезпечення його життєдіяльності та виробничої діяльності об'єктів народного господарства у воєнний час або в умовах інших надзвичайних ситуацій;

про геодезичні, гравіметричні, картографічні, гідрографічні та гідрометеорологічні дані і характеристики, які мають значення для оборони країни;

2) у сфері економіки:

про мобілізаційні плани і мобілізаційні потужності народного господарства, запаси і обсяги постачань стратегічних видів сировини і матеріалів, а також про розміщення та обсяги державних мобілізаційних матеріальних резервів;

про використання транспорту, зв'язку, інших галузей та об'єктів інфраструктури країни в інтересах забезпечення її безпеки;

про зміст, обсяг, фінансування та виконання державного оборонного замовлення;

про плани, обсяги та інші найважливіші характеристики добування, виробництва та реалізації окремих стратегічних видів сировини і продукції;

про державні запаси дорогоцінних металів монетарної групи, коштовного каміння, валюти та інших цінностей, операції, пов'язані з виготовленням грошових знаків і цінних паперів, їх зберіганням, охороною і захистом від підробки, обігом, обміном або вилученням з обігу, а також про інші особливі заходи фінансової діяльності держави;

3) у сфері зовнішніх відносин:

про директиви, плани, вказівки делегаціям і посадовим особам з питань зовнішньополітичної і зовнішньоекономічної діяльності України;

про військове, науково-технічне та інше співробітництво України з іноземними державами, якщо розголошення відомостей про це завдаватиме шкоди інтересам України;

про експорт та імпорт озброєння, військової техніки, окремих стратегічних видів сировини і продукції;

4) у сфері державної безпеки і охорони правопорядку:

про зміст, плани, організацію, фінансування та матеріально-технічне забезпечення, засоби, форми, методи і результати розвідувальної, контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності;

про осіб, які співробітничають або раніше співробітничали на конфіденційній основі з органами, що здійснюють таку діяльність;

про організацію та порядок здійснення охорони вищих органів законодавчої і виконавчої влади, державних банківських установ і вищих посадових осіб держави;

про систему урядового та спеціального зв'язку;

про розробку і використання шифрів, роботу з ними, проведення наукових досліджень в галузі криптографії;

про інші засоби, форми і методи охорони державної таємниці.

Конкретні відомості можуть бути віднесені до державної таємниці лише за умови, що вони підпадають під категорії, зазначені в частині першій цієї статті, і їх розголошення завдаватиме шкоди життєво важливим інтересам України.

Забороняється віднесення до державної таємниці будь-яких відомостей, якщо цим будуть порушуватися конституційні права людини і громадянина, завдаватиметься шкода здоров'ю і безпеці населення.

Не може бути віднесена до державної таємниці інформація:

про стихійні лиха, катастрофи та інші надзвичайні події, що загрожують безпеці громадян, які сталися або можуть статися;

про стан навколишнього середовища та здоров'я населення, його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслуговування і соціальне забезпечення, а також про соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти і культури населення;

про неправомірні дії державних органів, органів місцевого та регіонального самоврядування і посадових осіб.

Стаття 7. Порядок віднесення інформації до державної таємниці

Віднесення інформації до державної таємниці здійснюється мотивованим рішенням Державного експерта з питань таємниць.

Рішення Державного експерта з питань таємниць може бути змінено або скасовано Президентом України.

Інформація вважається державною таємницею з часу включення її до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю.

Стаття 8. Державні експерти з питань таємниць

Державними експертами з питань таємниць є Президент України, Голова Верховної Ради України, Прем'єр-міністр України за посадами та інші посадо-

---

Постанова Верховної Ради України

Про порядок введення в дію Закону України «Про державну таємницю»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про державну таємницю» з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України разом з комісіями Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки, з питань гласності та засобів масової інформації у тримісячний строк розробити і внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів України про внесення змін і доповнень до законодавчих актів, пов'язаних з питаннями охорони державної таємниці.

3. Доручити Кабінету Міністрів України у тримісячний строк:

розробити проект Положення про Державного експерта з питань таємниць та подати його Президенту України на затвердження;

розробити і затвердити:

Положення про порядок та механізм формування і опублікування Зводу відомостей, що становлять державну таємницю;

Положення про порядок і умови надання дозволу (ліцензії) на здійснення діяльності, пов'язаної з державною таємницею;

Положення про особливий режим діяльності підприємств, установ і організацій, яка пов'язана з державною таємницею;

Положення про порядок, види і розміри компенсації громадянам у зв'язку з роботою, яка передбачає доступ до державної таємниці.

4. Кабінету Міністрів України до 1 травня 1994 року:

привести у відповідність з зазначеним Законом рішення Уряду України;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами і відомствами України їх нормативних актів, які суперечать зазначеному Закону.

5. Надалі до прийняття відповідних правових актів України і приведення законодавства України у відповідність з Законом України «Про державну таємницю» застосовуються чинні акти в частині, що не суперечить цьому Закону.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
21 січня 1994 року

ві особи, на яких ці функції у відповідних галузях державної діяльності покладені Президентом України.

Державний експерт з питань таємниць несе особисту відповідальність за законність і обгрунтованість свого рішення про віднесення інформації до державної таємниці.

Положення про Державного експерта з питань таємниць затверджується Президентом України.

Стаття 9. Рішення Державного експерта з питань таємниць

У рішенні Державного експерта з питань таємниць зазначаються:

інформація, яка має становити державну таємницю, та її відповідність вимогам, передбаченим статтею 6 цього Закону;

підстави віднесення інформації до державної таємниці та у разі її розголошення обгрунтування шкоди життєво важливим інтересам України;

ступінь секретності зазначеної інформації;

строк, на який засекречується інформація;

обсяг необхідного фінансування заходів щодо її охорони;

державний орган (органи), який вніс пропозицію про віднесення цієї інформації до державної таємниці, і державний орган (органи), якому надається право приймати рішення щодо кола суб'єктів, які матимуть доступ до цієї інформації;

строк чинності рішення про віднесення інформації до державної таємниці.

Стаття 10. Звід відомостей, що становлять державну таємницю

Звід відомостей, що становлять державну таємницю, формує та публікує в офіційних державних виданнях Державний комітет України з питань державних секретів на підставі рішень державних експертів з питань таємниць.

Зміни і доповнення до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, публікуються не пізніше трьох місяців з дня отримання Державним комітетом України з питань державних секретів відповідного рішення Державного експерта з питань таємниць.

Порядок та механізм формування Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, і його опублікування визначаються Кабінетом Міністрів України.

На підставі та в межах Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, з метою конкретизації та систематизації даних про інформацію, яка віднесена до державної таємниці, органи державної влади України можуть створювати відповідні розгорнуті переліки відомостей, що становлять державну таємницю. Такі переліки повинні бути затверджені Державним експертом України з питань таємниць і погоджені з Державним комітетом України з питань державних секретів.

Розгорнуті переліки відомостей, що становлять державну таємницю, не можуть суперечити Зводу відомостей, що становлять державну таємницю.

У разі включення до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, або розгорнутих переліків цих відомостей інформації, яка не відповідає вимогам, передбаченим статтею 6 цього Закону, або порушення встановленого порядку віднесення інформації до державної таємниці заінтересовані особи мають право оскаржити це рішення Президенту України або безпосередньо до Верховного Суду України.

Стаття 11. Строк дії рішення про віднесення інформації до державної таємниці

Строк, протягом якого діє рішення про віднесення інформації до державної таємниці, встановлюється Державним експертом з питань таємниць з урахуванням ступеня секретності інформації та інших обставин і не може перевищувати 30 років.

Після закінчення зазначеного строку його може бути продовжено рішенням Державного експерта з питань таємниць.

Стаття 12. Зниження ступеня секретності інформації та скасування рішення про віднесення її до державної таємниці

Зниження ступеня секретності інформації та скасування рішення про віднесення її до державної таємниці здійснюються на підставі висновку Державного експерта з питань таємниць або без такого висновку у зв'язку з закінченням строків дії рішення про віднесення інформації до державної таємниці або на підставі рішення суду у випадках, передбачених статтею 10 цього Закону, і оформляються Державним комітетом України з питань державних секретів шляхом відповідних змін у Зводі відомостей, що становлять державну таємницю.

РОЗДІЛ III
ЗАСЕКРЕЧУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 13. Засекречування інформації, що віднесена до державної таємниці

Засекречування інформації, що віднесена до державної таємниці, здійснюється шляхом надання відповідному документу, виробу або іншому матеріальному носію інформації грифа секретності.

Гриф секретності є обов'язковим реквізитом кожного матеріального носія інформації, що віднесена до державної таємниці. Він має містити відомості про ступінь секретності цієї інформації («особливої важливості», «цілком таємно», «таємно»), строк засекречування інформації та посадову особу, яка надала зазначений гриф.

Якщо гриф секретності неможливо нанести безпосередньо на носій інформації, він має бути зазначений у супровідних документах.

Забороняється надавати грифи секретності, передбачені цим Законом, носіям іншої таємної або конфіденційної інформації, яка не становить державної таємниці.

Перелік посадових осіб, які мають право надавати носіям інформації гриф секретності, затверджується керівником підприємства, установи або організації, яка здійснює діяльність, пов'язану з державною таємницею.

Після закінчення встановлених строків засекречування інформації та у разі зниження ступеня секретності інформації або скасування рішення про віднесення її до державної таємниці посадові особи, які здійснювали засекречування інформації, зобов'язані забезпечити зміну грифа секретності або розсекречування інформації.

Стаття 14. Строк засекречування інформації

Строк засекречування інформації залежить від ступеня її секретності та встановлюється у рішенні Державного експерта з питань таємниць відповідно до статті 9 цього Закону. Він не може перевищувати для інформації «особливої важливості» — 30 років, для інформації «цілком таємно» — 10 років, для інформації «таємно» — 5 років.

Перебіг строку засекречування починається з часу надання грифу секретності відповідному носію інформації.

Президент України, Голова Верховної Ради України або Прем'єр-міністр України з власної ініціативи чи на підставі рішення інших державних експертів з питань таємниць можуть продовжити строк засекречування інформації.

Стаття 15. Оскарження безпідставного засекречування інформації

Громадяни та юридичні особи мають право внести посадовим особам, які надали гриф секретності носію інформації, обов'язкову для розгляду мотивовану пропозицію про розсекречування цієї інформації. Зазначені посадові особи повинні протягом одного місяця дати громадянину чи юридичній особі письмову відповідь з цього приводу.

Рішення про засекречування інформації може бути оскаржено посадовій особі вищого рівня, якій підпорядкована та посадова особа, що надала гриф секретності відповідному носію інформації. У разі незадоволення скарги громадянин або юридична особа мають право оскаржити протиправні дії посадових осіб до суду.

Розділ IV
ОХОРОНА ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ

Стаття 16. Зміст охорони державної таємниці

Охорона державної таємниці включає комплекс організаційно-правових, інженерно-технічних, криптографічних та оперативних заходів, спрямованих на запобігання розголошенню інформації, що становить державну таємницю.

Здійснення цих заходів відповідно до своєї компетенції забезпечують державні органи, передбачені статтею 3 цього Закону.

Стаття 17. Основні організаційно-правові заходи охорони державної таємниці

З метою охорони державної таємниці встановлюються:

єдині вимоги щодо виготовлення, користування, збереження, передачі, транспортування і обліку носіїв інформації, що становлять державну таємницю;

ліцензування підприємств, установ і організацій, які здійснюють діяльність, пов'язану з державними таємницями;

особливий режим діяльності (режим секретності) вищезазначених підприємств, установ і організацій;

спеціальний порядок доступу громадян до державної таємниці;

обмеження щодо обнародування, передачі іншій державі або розповсюдження іншим шляхом інформації, що становить державну таємницю;

обмеження щодо перебування і діяльності в Україні іноземних громадян та іноземних юридичних осіб, а також розташування і переміщення об'єктів і технічних засобів, що їм належать;

спеціальний порядок здійснення судових, наглядових, контрольно-ревізійних та інших функцій органів державної влади стосовно підприємств, установ і організацій, діяльність яких пов'язана з державними таємницями;

відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю.

Стаття 18. Єдині вимоги до носіїв інформації, що становить державну таємницю, та до їх зберігання

Єдині вимоги щодо виготовлення, користування, забезпечення схоронності, передачі, транспортування і обліку носіїв інформації, що становлять державну таємницю, та до їх зберігання встановлюються Державним комітетом України з питань державних секретів.

Стаття 19. Ліцензування підприємств, установ і організацій, які здійснюють діяльність, пов'язану з державною таємницею

Надання підприємствам, установам і організаціям права здійснювати діяльність, пов'язану з державною таємницею, здійснюється шляхом оформлення Державним комітетом України з питань державних секретів відповідного дозволу (ліцензії).

Порядок і умови надання зазначеного дозволу (ліцензії) визначаються Кабінетом Міністрів України.

Підприємства, установи і організації, яким надано зазначений у цій статті дозвіл (ліцензію), набувають право на доступ до конкретної інформації, що становить державну таємницю, згідно з розпорядженням уповноважених на те у висновку Державного експерта з питань таємниць державних органів. За погодженням з цими органами здійснюється передача інформації, що становить державну таємницю, або її носіїв іншим підприємствам, установам і організаціям, які мають відповідний дозвіл (ліцензію) Державного комітету України з питань державних секретів.

Стаття 20. Особливий режим діяльності підприємств, установ і організацій

Особливий режим діяльності підприємств, установ і організацій, пов'язаної з державною таємницею (режим секретності), запроваджується в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 21. Доступ громадян до державної таємниці

Доступ до державної таємниці надається дієздатним громадянам України віком від 18 років, які потребують його за умовами своєї службової чи науково-дослідної діяльності і які оформили відповідний допуск у порядку, передбаченому цим Законом.

Рішення про надання доступу до конкретної інформації, що становить державну таємницю, приймають керівники державних органів, підприємств, установ і організацій, в яких здійснюються роботи або зберігаються носії інформації, пов'язані з цією інформацією.

Відмова надати громадянинові України доступ до конкретної інформації можлива лише за відсутності підстав, передбачених частиною першою цієї статті, і може бути оскаржена посадовій особі вищого рівня, якій підпорядкована та посадова особа, яка відмовила громадянинові у доступі до конкретної інформації, що становить державну таємницю. У разі незадоволення скарги громадянин має право оскаржити протиправні дії посадових осіб до суду.

Іноземним громадянам та особам без громадянства доступ до державної таємниці надається у виняткових випадках на підставі міжнародних угод або письмового розпорядження Президента України.

Стаття 22. Допуск громадян до державної таємниці

Допуск до державної таємниці надається на підставі наказу керівника підприємства, установи або організації, де працює, проходить службу чи навчається громадянин.

Якщо потреба громадянина у відомостях, що становлять державну таємницю, не пов'язана з місцем роботи або навчання, допуск може надаватися за місцем здійснення діяльності, пов'язаної з державною таємницею.

Надання допуску передбачає:

визначення необхідності роботи особи з інформацією, що становить державну таємницю;

перевірку особи в зв'язку з допуском до державної таємниці;

взяття громадянином на себе обов'язків щодо збереження державних таємниць, які будуть йому довірятися;

одержання у письмовій формі згоди громадянина на передбачені законодавством обмеження прав у зв'язку з допуском до державних таємниць;

ознайомлення громадянина з нормами про відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю.

Форми допуску до необхідної громадянину інформації («особливої важливості», «цілком таємної», «таємної») встановлюються залежно від ступені її секретності.

Рішення про допуск громадянина до державної таємниці приймається не пізніше 5 днів після закінчення перевірки особи у зв'язку з допуском до державної таємниці.

Стаття 23. Відмова у наданні допуску до державної таємниці

Допуск до державної таємниці не надається у разі:

(Закінчення на 8-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ДЕРЖАВНУ ТАЄМНИЦЮ

(Закінчення. Початок на 6-7-й стор.).

1) відсутності у громадянина обгрунтованої необхідності в роботі з інформацією, що становить державну таємницю;

2) виявлення в ході перевірки особи у зв'язку з допуском до державної таємниці фактів її сприяння протиправній діяльності органів іноземних держав та іноземних організацій або участі особи в об'єднаннях громадян, діяльність яких не підлягає легалізації чи заборонена в судовому порядку, або невиконання нею обов'язків щодо збереження державної таємниці, яка їй була довірена раніше;

3) відмови громадянина взяти на себе обов'язки щодо збереження державної таємниці, яка йому буде довірена, або відсутності його згоди на передбачені законодавством обмеження прав у зв'язку з допуском до державної таємниці;

4) наявності у громадянина судимості за тяжкі злочини, не погашеної чи не знятої у встановленому порядку;

5) наявності у особи психічних захворювань, які можуть завдати шкоди охороні державної таємниці, відповідно до переліку, затвердженого Міністерством охорони здоров'я України і Державним комітетом України з питань державних секретів.

У наданні допуску до державної таємниці може бути відмовлено також у разі:

1) наявності у громадянина особистих зв'язків з особами, причетними до протиправної діяльності іноземних держав та іноземних організацій, якщо громадянин не припинив ці зв'язки після офіційного письмового попередження органами Служби безпеки України;

2) повідомлення громадянином під час оформлення допуску недостовірних відомостей про себе;

3) постійного проживання громадянина за кордоном або оформлення ним документів на виїзд для постійного проживання за кордоном.

Стаття 24. Перевірка осіб у зв'язку з їх допуском до державної таємниці

Перевірка осіб у зв'язку з їх допуском до державної таємниці здійснюється органами Служби безпеки України у місячний строк в порядку, встановленому цим Законом і Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».

У ході перевірки з'ясовуються наявність чи відсутність обставин, передбачених пунктами 2 і 4 частини першої та частиною другою статті 23 цього Закону.

Мотивований висновок органу, який здійснював перевірку, є обов'язковим для посадових осіб, уповноважених приймати рішення про надання допуску до державної таємниці.

Стаття 25. Оскарження громадянином відмови в наданні допуску до державної таємниці

Посадові особи, уповноважені приймати рішення про надання допуску до державної таємниці, зобов'язані повідомити громадянинові у письмовій формі причини і підстави відмови у наданні допуску.

Громадянин має право оскаржити цю відмову посадовій особі вищого рівня, якій підпорядкована та посадова особа, яка відмовила громадянинові у допуску до державної таємниці. У разі незадоволення скарги громадянин має право оскаржити протиправні дії посадових осіб до суду.

Стаття 26. Скасування допуску до державної таємниці

Скасування раніше наданого допуску до державної таємниці можливе у разі виникнення або виявлення обставин, передбачених статтею 23 цього Закону, а також коли громадянин припинив професійну діяльність, у зв'язку з якою йому оформлявся допуск.

На прохання громадянина допуск його до державної таємниці скасовується протягом трьох днів з часу звернення щодо скасування допуску.

Рішення про скасування допуску приймається посадовими особами, які уповноважені приймати рішення про його надання. Це рішення може бути оскаржено у порядку, передбаченому статтею 25 цього Закону.

Стаття 27. Обов'язки громадянина щодо збереження державної таємниці

Громадянин, якому надано допуск до державної таємниці, зобов'язаний:

не допускати розголошення будь-яким способом державної таємниці, яка йому буде довірена або стане відомою у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

не брати участі в об'єднаннях громадян, діяльність яких не підлягає легалізації відповідно до законодавства або заборонена в судовому порядку;

не брати участі у протиправній діяльності органів іноземних держав та іноземних організацій;

виконувати вимоги встановленого відповідно до статті 20 цього Закону режиму секретності;

повідомляти посадових осіб, які надали йому допуск до державної таємниці, про обставини, що перешкоджають збереженню довіреної йому державної таємниці.

Стаття 28. Обмеження прав у зв'язку з допуском до державної таємниці

Громадянин, який має чи мав допуск до державної таємниці і реально був обізнаний з державною таємницею у порядку, встановленому законодавством, може бути обмежений у праві виїзду на постійне проживання в іноземну державу до розсекречування відповідної інформації, але не більш ніж на п'ять років з часу скасування допуску до державної таємниці.

Не обмежується виїзд на постійне проживання в держави, з якими Україна має угоди про взаємну охорону державних таємниць або інші міжнародні угоди, які передбачають такий виїзд.

На громадянина також поширюються обмеження свободи інформаційної діяльності, що випливають з цього Закону.

Стаття 29. Компенсація громадянам у зв'язку з роботою, яка передбачає доступ до державної таємниці

У випадках, коли за умовами своєї професійної діяльності громадянин має постійно працювати з відомостями, що становлять державну таємницю, йому повинна надаватися відповідна компенсація за роботу в умовах режимних обмежень, види, розміри і порядок надання якої встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 30. Обмеження на обнародування інформації, що становить державну таємницю, у пресі та інших засобах масової інформації

Під час підготовки матеріалів для опублікування, поширення у пресі та інших засобах масової інформації або переміщення їх через кордон підприємства, установи, організації та громадяни з метою охорони інформації, що становить державну таємницю, зобов'язані керуватися Законом України «Про інформацію», цим Законом та іншими актами законодавства.

Контроль за дотриманням законодавства з питань охорони державної таємниці від поширення у пресі та інших засобах масової інформації здійснює Державний комітет України по охороні державних таємниць у пресі та інших засобах масової інформації.

Стаття 31. Обмеження щодо передачі державних таємниць іншій державі

Інформація, що становить державну таємницю, до скасування рішення про віднесення її до державної таємниці та носії такої інформації до їх розсекречування можуть бути передані іншій державі лише на підставі мотивованого розпорядження Президента України або міждержавних угод, ратифікованих Верховною Радою України.

Стаття 32. Обмеження щодо перебування і діяльності в Україні іноземних громадян та іноземних юридичних осіб, а також розташування та переміщення об'єктів і технічних засобів, що їм належать

Обмеження щодо перебування і діяльності в Україні іноземних громадян та іноземних юридичних осіб, а також розташування та переміщення об'єктів і технічних засобів, що їм належать, визначаються відповідним законодавством.

Стаття 33. Особливості здійснення судових, наглядових, контрольно-ревізійних та інших функцій органів державної влади щодо підприємств, установ і організацій, діяльність яких пов'язана з державними таємницями

Органи державної влади, в тому числі судові, правоохоронні та контрольно-ревізійні, з метою забезпечення державних таємниць від можливого розголошення мають за погодженням з Державним комітетом України з питань державних секретів передбачити спеціальний порядок здійснення своїх функцій щодо підприємств, установ і організацій, діяльність яких пов'язана з державними таємницями.

Підприємства, установи і організації, які здійснюють діяльність, пов'язану з державними таємницями, вправі відмовитися від надання інформації або виконання інших рішень цих органів державної влади, якщо вони не встановили зазначений порядок або не дотримуються його.

Мотиви цієї відмови мають бути одночасно повідомлені Державному комітету України з питань державних секретів, який протягом місяця зобов'язаний прийняти рішення про її обгрунтованість.

У разі коли Державний комітет України з питань державних секретів підтвердить зазначену відмову, відповідний орган державної влади може оскаржити її до Верховного Суду України.

Стаття 34. Інженерно-технічні заходи охорони державної таємниці

З метою технічного захисту інформації підприємства, установи і організації, які здійснюють діяльність, пов'язану з державними таємницями, зобов'язані використовувати захищені засоби обробки, передачі, збереження інформації та технічні пристрої її захисту, сертифіковані на відповідність цих засобів та пристроїв нормативам технічної захищеності.

Підприємства, установи і організації мають право здійснювати діяльність, пов'язану з виробництвом та сервісним обслуговуванням систем і засобів, виконанням робіт, наданням послуг, що забезпечують технічний захист державної таємниці, виключно за наявності відповідного дозволу (ліцензії).

Сертифікація та ліцензування, передбачені цією статтею, здійснюються Державною службою України з питань технічного захисту інформації.

Стаття 35. Криптографічні заходи охорони державної таємниці

Криптографічні заходи охорони державної таємниці здійснюються в порядку, визначеному Президентом України.

Стаття 36. Оперативні заходи охорони державної таємниці

Оперативні заходи охорони державної таємниці здійснюються в ході контррозвідувальної, розвідувальної та оперативно-розшукової діяльності органами Служби безпеки України та іншими державними органами, яким право здійснення такої діяльності надано законодавством.

Перелік і порядок застосування оперативних заходів визначаються відповідним законодавством.

Стаття 37. Контроль за забезпеченням охорони державної таємниці

Керівники підприємств, установ і організацій зобов'язані здійснювати постійний контроль за забезпеченням охорони державної таємниці.

Підприємства, установи і організації, що розміщують замовлення у підрядчиків, мають право контролювати стан охорони державних таємниць, які були передані підрядчикам у зв'язку з виконанням замовлення.

Державні органи, яким у рішенні Державного експерта з питань таємниць було надано право вирішувати питання про доступ до конкретної інформації, що становить державну таємницю, зобов'язані контролювати стан охорони державної таємниці в усіх підприємствах, установах і організаціях, які здійснюють роботи або зберігають носії інформації, пов'язані з відповідною державною таємницею.

Державний комітет України з питань державних секретів має право контролювати стан охорони державної таємниці в усіх державних органах, підприємствах, установах і організаціях, яким було видано дозвіл (ліцензію), передбачений статтею 19 цього Закону.

Розділ V
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДЕРЖАВНУ ТАЄМНИЦЮ

Стаття 38. Відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю

Посадові особи і громадяни, винні у:

засекречуванні інформації, передбаченої частинами третьою і четвертою статті 6;

наданні грифу таємності носіям таємної або конфіденційної інформації, яка не становить державної таємниці;

безпідставному засекречуванні інформації;

порушенні вимог про відмову у наданні допуску до державної таємниці;

порушенні обов'язків щодо збереження державної таємниці;

розголошенні державної таємниці через засоби масової інформації;

недотриманні обмежень щодо передачі державної таємниці іншій державі;

незабезпеченні контролю за охороною державної таємниці, —

несуть відповідальність згідно з законодавством.

Президент України
Л.КРАВЧУК

м. Київ
21 січня 1994 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ УКРАЇНИ

Цей Закон установлює порядок укладення, виконання і денонсації міжнародних договорів України з метою належного забезпечення національних інтересів, здійснення цілей, завдань та принципів зовнішньої політики України, закріплених в Конституції України.

I. Загальні положення

Стаття 1. Сфера застосування Закону

1. Цей Закон застосовується до всіх міжнародних договорів України — міждержавних, міжурядових і міжвідомчих, регульованих нормами міжнародного права, незалежно від їх форми і найменування (договір, угода, конвенція, пакт, протокол, обмін листами або нотами, інші форми і найменування міжнародних договорів).

2. Для цілей цього Закону поняття «укладення міжнародного договору України» охоплює ведення переговорів з метою підготовки тексту міжнародного договору, прийняття тексту міжнародного договору чи встановлення його автентичності та висловлення згоди на обов'язковість міжнародного договору для України.

Стаття 2. Міжнародні договори України

1. Міжнародні договори України укладаються з іноземними державами та міжнародними організаціями від імені:

України;

Уряду;

міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади.

2. Від імені України укладаються міжнародні договори:

а) політичні, територіальні, мирні;

б) що торкаються прав та свобод людини;

в) про громадянство;

г) про участь України в міждержавних союзах та інших міждержавних об'єднаннях (організаціях), системах колективної безпеки;

д) про військову допомогу та стосовно направлення контингенту Збройних Сил України до іншої країни чи допуску збройних сил іноземних держав на територію України;

е) про використання території та природних ресурсів України;

є) яким за згодою Сторін надається міждержавний характер.

3. Від імені Уряду укладаються міжнародні договори з економічних, торговельних, науково-технічних та інших питань, що належать до його компетенції.

4. Від імені міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України укладаються міжнародні договори з питань, що належать до їх компетенції.

II. Укладення міжнародних договорів України

Стаття 3. Пропозиції щодо укладення міжнародних договорів

1. Пропозиції щодо укладення міжнародних договорів України подаються Уряду України Міністерством закордонних справ України.

2. Інші міністерства і центральні органи державної виконавчої влади подають Уряду України пропозиції щодо укладення міжнародних договорів України разом з Міністерством закордонних справ України або за погодженням з ним.

3. Порядок подання пропозицій щодо укладення міністерствами та іншими центральними органами державної виконавчої влади міжнародних договорів міжвідомчого характеру визначається Урядом України.

4. У пропозиціях обгрунтовується необхідність укладення міжнародного договору, визначаються можливі політичні, правові, матеріальні та фінансові наслідки його укладення, вказуються суб'єкти виконання міжнародного договору, пропонується склад делегації чи представник України для ведення переговорів, прийняття тексту міжнародного договору чи встановлення його автентичності. До них додається проект міжнародного дововору та у разі необхідності проект рекомендацій делегації чи представнику України.

5. Уряд України розглядає внесені пропозиції і не пізніш як у десятиденний термін подає їх разом з відповідними висновками Президентові України, а щодо договорів, які укладаються від імені Уряду України, приймає рішення про укладення такого договору України.

6. Пропозиції щодо укладення міжнародних договорів України можуть подаватися Республікою Крим в особі її вищих органів законодавчої і виконавчої влади.

7. Пропозиції про укладення міжнародних договорів України, які встановлюють інші правила, ніж ті, що містяться у законодавстві України, подаються до Уряду України за погодженням з Міністерством юстиції України.

Стаття 4. Рішення про проведення переговорів і про підписання міжнародних договорів України

Рішення про проведення переговорів і про підписання міжнародних договорів України приймаються:

а) щодо договорів, які укладаються від імені України, — Президентом України;

б) щодо договорів, які укладаються від імені Уряду України, — Урядом України;

в) щодо договорів, які укладаються від імені міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України, — в порядку, встановленому Урядом України.

Стаття 5. Повноваження на укладення міжнародного договору України

1. Ведення переговорів щодо підготовки тексту міжнародного договору, прийняття тексту міжнародного договору чи встановлення його автентичності та підписання міжнародного договору України здійснюється лише уповноваженими на те особами.

2. Президент України, Прем'єр-міністр України і міністр закордонних справ України мають право вести переговори і підписувати міжнародні договори України без спеціальних повноважень.

3. Глава дипломатичного представництва України в іноземній державі або глава представництва України при міжнародній організації мають право вести без спеціальних повноважень переговори про укладення міжнародного договору України відповідно з державою перебування або в рамках відповідної міжнародної організації.

4. Повноваження на ведення переговорів і підписання міжнародних договорів України надаються:

а) щодо договорів, які укладаються від імені України, — Президентом України;

б) щодо договорів, які укладаються від імені Уряду України, — Урядом України або за його дорученням — Міністерством закордонних справ України;

в) щодо договорів міжвідомчого характеру — відповідним міністерством або іншим центральним органом державної виконавчої влади разом із Міністерством закордонних справ України.

Стаття 6. Делегація чи представник України для укладення міжнародного договору України

1. Делегація чи представник України, наділені повноваженнями відповідно до пунктів 1 і 4 статті 5 цього Закону, зобов'язані вести переговори чи здійснювати інші дії відповідно до наданих їм повноважень та з урахуванням рекомендацій Міністерства закордонних справ України.

2. Делегація чи представник України за погодженням з Міністерством закордонних справ України подають Президентові України чи Урядові України звіт про виконання даних їм рекомендацій. Звіт повинен містити висновки щодо наступних дій України стосовно укладення міжнародного договору.

Стаття 7. Ратифікація міжнародних договорів України

1. Ратифікація міжнародних договорів України здійснюється Верховною Радою України шляхом ухвалення спеціального Закону про ратифікацію, який підписується Головою Верховної Ради України.

2. Ратифікації підлягають міжнародні договори України:

а) політичні (про дружбу, взаємну допомогу і співпрацю, про нейтралітет), загальноекономічні (про економічну та науково-технічну співпрацю), з загальних фінансових питань, з питань позики та кредиту, територіальні, мирні;

б) що торкаються прав та свобод людини і громадянина;

в) про громадянство;

г) про участь в міждержавних союзах та інших міждержавних об'єднаннях (організаціях), системах колективної безпеки;

д) про військову допомогу та стосовно направлення контингенту Збройних Сил України до іншої країни чи допуску збройних сил іноземних держав на територію України;

е) про історичне та культурне надбання народу України;

є) виконання яких обумовлює зміну діючих чи ухвалення нових законів України;

ж) інші міжнародні договори, ратифікація яких передбачена законом чи самим міжнародним договором.

3. Територіальні міжнародні договори України і міжнародні договори України, передбачені підпунктами «в» та «г» пункту 2 цієї статті, ратифікуються законом України, що ухвалюється двома третинами голосів народних депутатів від фактичної кількості народних депутатів України, повноваження яких визнані і не припинені достроково в установленому законодавством порядку.

4. Пропозиції щодо схвалення Президентом України або Урядом України міжнародних договорів України і щодо їх ратифікації подаються Президентові України або Урядові України Міністерством закордонних справ України самостійно чи спільно або за погодженням з іншими міністерствами та центральними органами державної виконавчої влади.

5. Президент України або Уряд України розглядають пропозиції щодо схвалення договорів і приймають відповідні рішення про подання їх Верховній Раді України на ратифікацію.

6. Подані на ратифікацію міжнародні договори України попередньо розглядаються постійною Комісією Верховної Ради України у закордонних справах, а за необхідності — іншими постійними комісіями Верховної Ради України.

7. Якщо постійна Комісія Верховної Ради України у закордонних справах або інші постійні комісії Верховної Ради України встановлять наявність розбіжностей між договором, поданим на ратифікацію, і Конституцією України, договір надсилається до Конституційного Суду України для отримання висновку про його відповідність Конституції України.

8. Якщо на ратифікацію подано міжнародний договір, виконання якого потребує ухвалення нових законів України, проекти законів про ратифікацію та про зміни до законодавчих актів подаються на розгляд Верховної Ради України разом і ухвалюються одночасно.

9. Якщо міжнародний договір України містить положення, що суперечать Конституції України, його ратифікація можлива після внесення відповідних змін до Конституції України.

10. Верховна Рада України з урахуванням висновків відповідних постійних комісій розглядає подані на ратифікацію Президентом України або урядом України міжнародні договори України і ухвалює відповідні рішення.

11. На підставі рішення про ратифікацію Голова Верховної Ради України підписує ратифікаційну грамоту, яка засвідчується підписом міністра закордонних справ України.

Стаття 8. Обмін ратифікаційними грамотами

Обмін ратифікаційними грамотами і передача грамот про ратифікацію міжнародних договорів України на зберігання депозитаріям здійснюються Міністерством закордонних справ України або за його дорученням — дипломатичним представництвом України чи представництвом України при міжнародній організації.

(Закінчення на 10-й стор.).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про міжнародні договори України»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про міжнародні договори України» з дня опублікування (окрім пункту 7 статті 7).

2. Пункт 7 статті 7 ввести в дію з часу утворення Конституційного Суду України.

3. Міністерству закордонних справ України забезпечити видання «Зібрання діючих міжнародних договорів України».

4. Кабінету Міністрів України затвердити у місячний термін Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру.

Голова Верховної Ради України І.ПЛЮЩ.

м. Київ,
22 грудня 1993 року.

(Закінчення. Початок на 9-й стор.).

Стаття 9. Затвердження міжнародних договорів України, які не потребують ратифікації

1. Затвердження міжнародних договорів України, які не потребують ратифікації, але потребують затвердження, здійснюється:

а) щодо договорів, які укладаються від імені України, — Президентом України. Рішення Президента України про затвердження міжнародного договору України приймається у формі указу;

б) щодо договорів, які укладаються від імені Уряду України, — Урядом України. Рішення Уряду України про затвердження міжнародного договору України приймається у формі постанови.

2. Затвердження міжнародних договорів України міжвідомчого характеру провадиться в порядку, що визначається Урядом України.

Стаття 10. Приєднання до міжнародних договорів або їх прийняття

1. Рішення про приєднання України до міжнародних договорів або їх прийняття ухвалюються:

а) щодо договорів, які потребують ратифікації, — Верховною Радою України у формі закону;

б) щодо договорів, які не потребують ратифікації та приєднання до яких або прийняття яких провадиться від імені України, — Президентом України у формі указу;

в) щодо договорів, які не підлягають ратифікації та приєднання до яких або прийняття яких провадиться від імені Уряду України, — Урядом України у формі постанови.

2. Рішення про приєднання до міжнародних договорів міжвідомчого характеру або їх прийняття ухвалюються в порядку, що визначається Урядом України.

Стаття 11. Підписання міжнародних договорів України

У разі, коли міжнародний договір набуває чинності з моменту його підписання, згода на обов'язковий характер його положень висловлюється у формі підписання міжнародного договору уповноваженою на те особою відповідно до статті 5 цього Закону.

III. Виконання міжнародних договорів України

Стаття 12. Дотримання міжнародних договорів України

1. Міжнародні договори України підлягають неухильному дотриманню Україною відповідно до норм міжнародного права.

2. Згідно з принципом сумлінного дотримання міжнародних договорів Україна виступає за те, щоб і інші учасники двосторонніх та багатосторонніх міжнародних договорів, в яких бере участь Україна, неухильно виконували свої зобов'язання, що випливають з цих договорів.

Стаття 13. Забезпечення виконання міжнародних договорів України

Президент України і Уряд України вживають заходів на забезпечення виконання міжнародних договорів України

Стаття 14. Виконання зобов'язань за міжнародними договорами України

1. Міністерства та інші центральні органи державної виконавчої влади України, Уряд Республіки Крим, інші державні органи, до компетенції яких входять питання, що регулюються міжнародними договорами України, забезпечують виконання зобов'язань, взятих за міжнародними договорами Українською Стороною, стежать за здійсненням прав, які випливають з таких договорів для Української Сторони, і за виконанням іншими учасниками міжнародних договорів їхніх зобов'язань.

2. Зазначені державні органи, а також підприємства, установи та організації зобов'язані надавати Міністерству закордонних справ України інформацію, що стосується виконання міжнародних договорів України.

Стаття 15. Загальний нагляд за виконанням міжнародних договорів України

1. Загальний нагляд за виконанням міжнародних договорів України здійснює Міністерство закордонних справ України.

2. На вимогу органів, що застосовують міжнародні договори України, Міністерство закордонних справ України повинно надати офіційну інформацію стосовно питань, що виникають у зв'язку з виконанням міжнародного договору України.

3. У разі неналежного виконання зобов'язань, взятих на себе за міжнародними договорами Українською Стороною, Міністерство закордонних справ України інформує про це Президента України або Уряд України для вжиття необхідних заходів.

Стаття 16. Заходи, що вживаються у разі порушення міжнародного договору України іншими його учасниками

1. У разі порушення зобов'язань за міжнародним договором України іншими його учасниками Міністерство закордонних справ України, інші центральні органи державної виконавчої влади України, Уряд Республіки Крим за погодженням з Міністерством закордонних справ України подають Президентові України або Урядові України пропозиції про вжиття необхідних заходів відповідно до норм міжнародного права.

2. У разі суттєвого порушення міжнародного договору України іншими його учасниками, а також в інших випадках, передбачених нормами міжнародного права, такий договір може бути денонсовано у порядку, встановленому статтями 23 і 24 цього Закону.

Стаття 17. Дія міжнародних договорів України на території України

1. Укладені і належним чином ратифіковані міжнародні договори України становлять невід'ємну частину національного законодавства України і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства.

2. Якщо міжнародним договором України, укладення якого відбулось у формі закону, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України, то застосовуються правила міжнародного договору України.

Стаття 18. Пропозиції про внесення змін і доповнень до законодавства України у зв'язку з укладенням міжнародного договору України

У випадках, коли для виконання міжнародного договору України необхідно ухвалення закону України чи постанови Верховної Ради України, указу Президента України, постанови Уряду України, заінтересовані міністерства, інші центральні органи державної виконавчої влади України, Уряд Республіки Крим за погодженням з Міністерством юстиції України в установленому порядку подають пропозиції про прийняття відповідного акта.

Стаття 19. Пролонгація міжнародного договору України

Міжнародний договір України може бути пролонгований відповідно до умов, визначених самим міжнародним договором.

IV. Опублікування, реєстрація та зберігання текстів міжнародних договорів України

Стаття 20. Опублікування міжнародних договорів України

1. Договори, що набули чинності для України, — ратифіковані договори й договори, затвердження, прийняття або приєднання до яких здійснено на підставі рішень відповідно Верховної Ради України або Президента України, договори, що набули чинності з моменту підписання їх Президентом України, публікуються у «Відомостях Верховної Ради України», в газеті Верховної Ради України та у «Зібранні діючих міжнародних договорів України».

2. Договори, що набули чинності для України, міжнародні договори, що не потребують ратифікації, затвердження, прийняття або приєднання відповідно Верховною Радою України або Президентом України, а також договори, прийняття або приєднання до яких було здійснено на підставі рішень Уряду України, публікуються у «Зібранні постанов Уряду України» та в газеті Уряду України.

3. Порядок опублікування міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, що набули чинності, визначається Урядом України.

4. Якщо міжнародний договір України має автентичний текст державною мовою України, — публікується автентичний текст державною мовою України.

5. У разі, коли міжнародний договір України не має автентичного тексту державною мовою України, — публікується один з автентичних текстів іноземною мовою, а також офіційний переклад державною мовою України, здійснений Міністерством закордонних справ України.

Стаття 21. Реєстрація міжнародних договорів України

Реєстрація міжнародних договорів, що набули чинності для України, здійснюється Міністерством закордонних справ України у Секретаріаті Організації Об'єднаних Націй та у відповідних органах інших міжнародних організацій.

Стаття 22. Зберігання текстів міжнародних договорів України

1. Оригінали текстів міжнародних договорів України зберігаються Міністерством закордонних справ України.

2. Порядок зберігання міжнародних договорів України міжвідомчого характеру визначається Урядом України.

V. Денонсація міжнародних договорів України

Стаття 23. Пропозиції про денонсацію міжнародних договорів України

1. Пропозиції про денонсацію міжнародних договорів України подаються Міністерством закордонних справ України, іншими міністерствами та відомствами Уряду України відповідно до порядку, встановленого статтею 3 цього Закону для внесення пропозицій про укладення міжнародного договору.

2. Уряд України вносить відповідні пропозиції Президентові України або Верховній Раді України.

Стаття 24. Денонсація міжнародних договорів України

1. Денонсація міжнародних договорів України здійснюється законом України, указом Президента України, постановою Уряду України.

2. Денонсація міжнародних договорів України, ратифікованих Верховною Радою України, договорів, прийняття або приєднання до яких було здійснено на підставі рішень Верховної Ради України, здійснюється Верховною Радою України у формі закону.

3. Територіальні міжнародні договори України і міжнародні договори України, передбачені підпунктами «в» та «г» пункту 2 статті 7 цього Закону, денонсуються законом України, що ухвалюється двома третинами голосів народних депутатів від фактичної кількості народних депутатів України, повноваження яких визнані і не припинені достроково в установленому законодавством порядку.

4. Постійна Комісія Верховної Ради України у закордонних справах, а в разі необхідності й інші постійні комісії Верховної Ради України попередньо розглядають подані для денонсації міжнародні договори України і дають відповідні висновки.

5. Денонсація міжнародних договорів України, укладених Президентом України, які не потребували ратифікації, прийняття або приєднання Верховною Радою України, провадиться Президентом України у формі указу.

6. Денонсація міжнародних договорів, укладених Урядом України і які не потребували ратифікації, прийняття або приєднання Верховною Радою України, провадиться Урядом України.

7. Денонсація міжнародних договорів України міжвідомчого характеру провадиться в порядку, що визначається Урядом України.

Стаття 25. Інформування Верховної Ради України стосовно міжнародних договорів

Верховна Рада України впродовж тридцяти днів має бути поінформована про укладення та припинення міжнародних договорів України, стосовно яких ратифікація чи денонсація не передбачені.

Президент України
Л.КРАВЧУК

м. Київ
22 грудня 1993 року

ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін до частини четвертої статті 10 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до частини четвертої статті 10 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 16, ст.167) такі зміни:

абзац перший викласти у такій редакції:

«Молоді сім'ї можуть одержувати за рахунок бюджетних джерел пільгові довгострокові державні кредити на будівництво і придбання жилих будинків і квартир, на оплату вступних пайових внесків під час вступу до молодіжних житлових комплексів, житлово-будівельних кооперативів, а також на обзаведення домашнім господарством»;

абзац другий виключити. У зв'язку з цим абзаци третій, четвертий, п'ятий, шостий та сьомий вважати відповідно абзацами другим, третім, четвертим, п'ятим та шостим;

абзаци третій та четвертий викласти у такій редакції:

«Молодим сім'ям, які мають одну дитину, за рахунок бюджетних джерел погашаються проценти за користування пільговим довгостроковим державним кредитом. Молодим сім'ям, які мають двох дітей, за рахунок бюджетних джерел погашається 25 процентів від суми пільгового довгострокового державного кредиту, які мають трьох дітей — 50 процентів від суми вказаного кредиту.

Молодь, яка постійно проживає у сільських населених пунктах і працює у сільськогосподарському виробництві, переробній та обслуговуючих галузях агропромислового комплексу, що функціонують у сільській місцевості, соціальній сфері села та органах місцевого самоврядування на селі, користується також пільгами, передбаченими Законом України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л.КРАВЧУК.

м. Київ,
4 лютого 1994 року.

Официальный представитель Горьковского автомобильного завода «ПО ГАЗ»

Предлагает к реализации со склада в Киеве:

Автобусы КАВЗ-3976

Автомобили:
ГАЗ 31029 «Волга»
ГАЗ 310240 «Волга»
ВАЗ 21063
ВАЗ 21051

Грузовые автомобили:

ЗИЛ (дизель):
- бортовые
- тягачи
Запасные части к автомобилям ЗИЛ ГАЗ-3307
Кузова к автомобилям ГАЗ-3307
Силовые агрегаты ЯМЗ 238-М2

КАМАЗ:
- бортовые
- самосвалы
ПАЗ 3205 (изотермический)

Контактные телефоны в Киеве:
8-044-264-74-42
263-70-11
тел/факс 264-24-05

СООБЩЕНИЕ

об открытой подписке на акции открытого акционерного общества «ГЛОБАЛ МАРКЕТ СИСТЕМС»

Открытое акционерное общество «Глобал маркет системс» создается на основании решения собрания учредителей от 9.02.1994 г. на неограниченный срок.

Местонахождение: 322904, Украина, г.Никополь, пер.Охотничий,6.

Предмет и цели деятельности: производство и реализация продовольствия, торгово-закупочная и посредническая деятельность, а также предоставление информационных и рекламных услуг.

Учредителями АО являются физические лица — граждане Украины. Органами управления АО являются:
— общее собрание акционеров;
— совет АО;
— дирекция АО.

Дата проведения учредительного собрания — 15.04.1994 г.

Предполагаемый размер уставного фонда 2.000.000.000 (два миллиарда) крб.

АО выпускает 20.000 простых именных акций номинальной стоимостью 100.000 крб.

Цель использования финансовых ресурсов, полученных от эмиссии, — образование уставного фонда.

Учредители выкупают 10100 акций на сумму 1.010.000.000 крб., что составляет 50,5 % уставного фонда.

К свободной продаже объявляется 9900 акций на общую сумму 990.000.000 крб., что составляет 49,5 % уставного фонда.

Учредители имеют преимущественное право на приобретение по номинальной стоимости акций, выпускаемых в связи с увеличением уставного фонда.

Акционеры имеют право участвовать в управлении АО, в его прибылях и распределении остатков имущества при ликвидации АО лично или через своих уполномоченных представителей.

Право одного голоса имеют акционеры АО, владеющие десятью простыми именными акциями.

Выплата дивидендов по акциям производится не позднее 1 марта по результатам деятельности в истекшем году путем их перевода на указанный акционером счет либо в кассе АО.

Дивиденд насчитывается лишь на полностью оплаченные акции. По решению общего собрания могут выплачиваться промежуточные дивиденды.

Дивиденды начисляются на номинальную стоимость акции. Движение акций фиксируется в Книге регистрации акций, которая ведется АО.

Осуществление подписки на акции поручается юридической фирме «ИнтерКон».

Подписка на акции проводится с 16.03.1994 г. по 16.04.1994 г. по адресу: 322901, г.Никополь, ул.Трубченко, 1, тел.2-11-19.

Оплата подписки производится на расчетный счет юридической фирмы «ИнтерКон» № 400644701 в КБ «Геобанк» г.Днепропетровска, МФО 305512 с пометкой «Учредительский взнос в уставный фонд АО «Глобал маркет системс».

Юридические лица и граждане вносят 100 % заявленной суммы во время подписки.

Акции распространяются среди юридических лиц и граждан.

Среди юридических лиц акции распространяются пакетами по 10 акций каждый.

Лицу, подписавшемуся на акции, выдается временное свидетельство, являющееся документом, подтверждающим взнос в уставный фонд АО и дающим право на получение сертификата акций.

В случае неучреждения АО временное свидетельство является юридическим документом, на основании которого учредители возвращают лицам, подписавшимся на акции, внесенные ими в уставный фонд взносы.

Інформація

Про випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Украгроінвест»

I. Характеристика емітента.

1.1. Найменування: відкрите акціонерне товариство «Украгроінвест», у подальшому Товариство.

1.2. Засновниками Фонду є:
Акціонерний банк «Ланбанк»,
асоціація аграрних і агросервісних підприємств і організацій «Нива»,
закрите акціонерне товариство «Зоряний міст»,
Інститут аграрної економіки ім.Шліхтера,
Українська академія аграрних наук,
фізичні особи.

1.3. Рішення про створення відкритого акціонерного товариства прийняте зборами засновників і опорядковане Договором про спільну діяльність зі створення відкритого акціонерного товариства «Украгроінвест» від 21.01.1994.

1.4. Статутний фонд Товариства заявлено у розмірі 1.000.000.000 (один мільярд) карбованців.

1.5. Місцерозташування Товариства: Україна, м.Київ.

II. Предмет діяльності.

2.1. Товариство створено з метою об'єднання і найбільш ефективного використання майна та коштів акціонерів для здійснення інвестиційної діяльності та одержання прибутку для акціонерів.

Кошти, отримані від емісії акцій, будуть використані для забезпечення здійснення діяльності емітента.

2.2. Предметом діяльності Товариства є здійснення інвестицій в аграрний сектор економіки України, участь у приватизації, операції з цінними паперами, комерційна діяльність.

III. Дані про емісію цінних паперів

3.1. Рішення про випуск акцій прийнято на зборах засновників і опорядковане протоколом від 21.01.94.

3.2. Статутний фонд Товариства поділено на 20 000 (двадцять тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 50.000 (п'ятдесят тисяч) карбованців кожна.

3.3. Акції Товариства першої емісії мають серію А, номери з 00001 по 20000.

3.4. Дані про порядок випуску акцій:

а) строк розповсюдження акцій: початок передплати — через 10 днів з дня опублікування інформації, передплата здійснюється протягом 5 днів;

б) місце проведення передплати акцій Товариства: м.Київ, вул.Госпітальна 12-б, кімната № 17, тел/факс 220-59-95.

3.5. Дані про одержання дивідендів за акціями Товариства:

а) розмір дивіденда за акціями щорічно визначають Загальні збори акціонерів за результатами фінансового року;

б) виплата дивідендів здійснюється один раз на рік шляхом перерахування на банківський рахунок переказу або готівкою.

IV. Дані для акціонерів.

4.1. Передплатниками акцій Товариства можуть бути юридичні та фізичні особи. Переважне право на купівлю акцій Товариства надається підприємствам, установам, організаціям та фізичним особам, діяльність яких пов'язана з аграрним сектором економіки України.

4.2. Особи, які бажають придбати акції Товариства, повинні внести на рахунок № 467608 в АБ «Ланбанк» (МФО 322681) не менш як 10 відсотків номінальної вартості акцій, які вони передплатили, після чого їм буде видано письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій.

До дня скликання установчих зборів Товариства особи, які передплатили акції, повинні внести з урахуванням попереднього внеску не менш як 30 відсотків номінальної вартості акцій. На підтвердження внеску їм видають тимчасові свідоцтва.

4.3. І фізичні, і юридичні особи стають акціонерами Товариства з моменту повної сплати вартості придбаних акцій.

Повна вартість акцій має бути оплачена особами, що їх придбали, та засновниками протягом 15 днів з дня реєстрації Товариства в органі місцевої влади та управління.

У разі несплати у встановлений строк акціонер сплачує 10 відсотків річних від суми простроченого платежу.

У разі несплати протягом 3 місяців після встановленого строку платежу Товариство має право реалізувати ці акції в порядку, встановленому статутом Товариства.

4.4. Установчі збори Товариства скликаються протягом 10 днів з дня завершення передплати.

4.5. Одна акція Товариства дає право на один голос під час прийняття рішень загальними зборами акціонерів.

Один акціонер може мати не більш як 20 відсотків голосів, незалежно від кількості належних йому акцій.

4.6. Акціонер має право:

шляхом участі в загальних зборах акціонерів (особисто або через уповноваженого представника) брати участь в управлінні справами Товариства;

брати участь у розподілі прибутку Товариства та одержувати його частину (дивіденди);

обирати і бути обраним до керівних органів Товариства;

розпоряджатися належними йому акціями Товариства і чинити щодо них будь-які дії, не заборонені законодавством;

вийти із Товариства в результаті відчуження (продажу, дарування та ін.) усіх належних йому акцій Товариства;

здійснювати свої повноваження через представника, за винятком участі у виборних органах Товариства;

вступати у трудові та цивільні відносини з Товариством;

одержувати інформацію про діяльність Товариства. За вимогою акціонера Товариство зобов'язане надати йому для ознайомлення річні баланси, звіти Товариства про його діяльність, протоколи зборів.

Акціонери користуються переважним правом на придбання акцій Товариства наступних емісій.

V. Можливі чинники ризику в діяльності емітента:

а) невизначеність та непослідовність економічної політики державних органів України;

б) політична нестабільність у суспільстві;

в) зростання інфляції і зниження купівельної спроможності населення.

VI. Позитивні чинники, які потрібно враховувати, купуючи акції Товариства:

інвестиційна політика Товариства спрямована на розміщення вкладів у сільське господарство країни, що позитивно впливає на фінансову стійкість емітента.

Підприємство продає:

автомобілі ЗИЛ, ГАЗ, УАЗ, КрАЗ, ИЖ-2715;
автокрани на базі КрАЗ, ЗИЛ;
трактори ЮМЗ, Т-150, Т-25Ф;
дизель-електростанції потужністю від 30—1000 кВт.

Телефон у Полтаві (0532) 19-48-62.

У зв'язку з ліквідацією товариства з обмеженою відповідальністю «Веренті» ліквідаційна комісія повідомляє, що претензії кредиторів прийматимуться протягом двох місяців з дня публікації цього повідомлення у письмовій формі за адресою: 252033, м.Київ, вул.Тарасівська, буд.19, телефони: 220-14-68, 220-66-66.

Продаются оптом цветные и черно-белые телевизоры «Весна» со складов в Днепропетровске и Днепродзержинске.

Телефон (05692) 3-32-97.

Вітаємо!

Має трійня спонсорів

Сім'я ужгородців Ольги та Миколи Мешків одержала днями солідне поповнення — трійко здорових немовлят. Коли врахувати, що в родині вже підростає й кількарічна Ліля, то до зрозумілих радощів додалось і клопоту. Нелегко в наш непростий час ростити чотирьох діточок. Ще й батько ніяк не знайде роботу.

Але світ не без добрих людей. Підтримати молоду сім'ю вирішила спільна українсько-німецька фірма «НІРР», що спеціалізується на випуску дитячого харчування. Протягом шести місяців вона безкоштовно надаватиме малятам необхідні для повноцінного розвитку калорійні продукти.

Микола ГОРВАТ

Закарпатська область

Щойно з друку

З прем'єрою, «Прем'єр»!

В «Голосі України» вже повідомлялося про те, що Буковина успішно наводить мости з молодіжним Європарламентом і що ця впливова організація вирішила видавати в Чернівцях свій часопис «Прем'єр».

Буковинці одержали обіцяний журнал. У першому числі «Прем'єра» розповідається про діяльність спілки регіональних молодіжних організацій Європи.

Ініціаторами видання цього чудового часопису стали Баварське молодіжне коло, празьке бюро журналу «Прем'єр» та відділ у справах молоді облдержадміністрації.

Василь БАБУХ.

Чернівці

Коротко

І Моцарт би аплодував

Міністр культури України Іван Дзюба передав Київській державній консерваторії ім. П.Чайковського унікальне 20-томне зібрання творів Вольфганга Амадея Моцарта. Найновіше лейпцігське видання (1993 року) отримано у дарунок від Австрійського музичного товариства, з яким міністерство налагодило творчі зв'язки. Незабаром відбудуться обмінні концерти українських та австрійських виконавців. Цього ж року австрійські музиканти братимуть участь у міжнародному музичному фестивалі в Одесі.

Ганна РОМАНЦОВА.

Тим часом

Шановні депутати, зверніть увагу на графу «Культура»

Чергова сесія Вінницької обласної Ради розпочалася під музику духового оркестру, який розмістився біля входу в адміністративний будинок. Працівники бібліотек, музеїв, музучилищ, актори, музиканти прийшли сюди з надією, що їх голос почують депутати і внесуть зміни до бюджету області, який виносився на затвердження. Адже ситуація у галузі складна — руйнуються приміщення, не вистачає коштів на поповнення бібліотечних фондів, на придбання обладнання, апаратури, костюмів, інструментів. На поточний рік заплановано для потреб культури області 108,4 мільярда карбованців. Це сума, якої вистачить хіба на оплату штатних працівників. Потрібно ж для функціонування структур галузі не менше 804,3 мільярда. У листівці- зверненні до депутатів привертається увага до того, що порівняно з 1993 роком найбільш урізаною у видатках виявилася культура. Таке ставлення до духовних потреб громадян може мати не найкращі наслідки.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА.

«The Economist» — про Україну

Світ ще дуже мало знає про Україну. Але прагне знати, що це за держава і хто такі українці. Доказом цього стане травневий номер популярного міжнародного журналу «The Economist», який буде присвячено Україні. Англійські журналісти вже розпочали підготовку матеріалів про різноманітні сторони життя у нашій країні. Про це було повідомлено на презентації журналу «The Economist» у Києві.

Угорське кіно в Києві

Учора в Українському домі в Києві фільмом відомого режисера Іштвана Сабо «Мила Емма, дорога Бебе» почався тиждень кіно Угорщини, організований посольством цієї країни в Україні і Мінкультом та Спілкою кінематографістів нашої держави. Тиждень присвячено Національному святові Угорщини: річниці революції і визвольної боротьби 1848—1849 років. Святові, що, як було сказано в угорському посольстві, живе в серці кожного угорця, всього угорського народу.

Серед фільмів — роботи режисерів П.Бачо, І.Енеді, Я.Рожа, П.Тімара, Г.Беремені. Показ фінансується угорською стороною, а отже, для українського глядача безкоштовний. Тиждень триватиме до 15 березня. Початок щодня о 19-й годині.

На аренах країни

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 18 тур.

«Шахтар» — «Нива» Вц.2:1. 1000 глядачів. Заєць, 12(0:1), Кривенцов, 14(1:1), Матвеєв, 82, з пенальті (2:1).

«Зоря-МАЛС» — «Торпедо». 1:1. 3000. Бондаренко, 20(0:1), Пацхверія, 44(1:1).

«Волинь» — «Кривбас». 0:0. 3200.

«Буковина» — «Чорноморець». 0:1. 4500. Гусейнов, 83(0:1).

«Темп» — «Нива» Тр.1:0. 10000. Скаченко, 34(1:0).

«Верес» — «Таврія». 0:0. 9000.

«Динамо» — «Кремінь». 1:1. 4000. Леоненко, 46(1:0), Коновальчук, 67(1:1).

«Металіст» — «Карпати». 0:1. 1500. Гнатів, 46, з пенальті (0:1).

«Металург» — «Дніпро». 1:2. 3000. Думенко, 5(0:1), Севідов, 8(1:1), Максимов, 62(1:2). На 9-й хв. Саприкін («Металург») не реалізував пенальті.

	В	Н	П	М	О
Динамо	12	6	0	34—14	30
Шахтар	11	5	2	34—17	27
Чорноморець	10	5	3	28—14	25
Дніпро	10	2	6	31—19	22
Верес	6	10	2	21—12	22
Карпати	8	5	5	18—15	21
Темп	6	7	5	17—15	19
Таврія	6	6	6	24—17	18
Нива Тр.	6	6	6	20—14	18
Кривбас	6	6	6	13—13	18
Волинь	5	7	6	14—14	17
Торпедо	5	7	6	15—19	17
Нива Вц.	5	6	7	17—22	16
Зоря-МАЛС	5	2	11	13—26	12
Буковина	4	4	10	13—22	12
Металіст	3	5	10	11—36	11
Кремінь	3	4	11	12—25	10
Металург	2	5	11	10—31	9

Лідер серед бомбардирів — Гусейнов («Чорноморець») — 11 мячів.

Хокей. Регулярний чемпіонат МХЛ. «Сокіл» — ЦСКА (Москва) — 5:2.

Баскетбол. Чемпіонат країни. «Київ-Баскет» — ЦСКА (Київ) — 115:88, 82:73, «Перспективний» (Нікополь) — «Спартак» (Луганськ) — 63:73, 86:97, «Динамо» (Дніпропетровськ) — «Шахтар» (Донецьк) — 67:99, 77:94, «Будівельник» (Київ) — «Азовмаш» (Маріуполь) — 108:78, 108:78, «БІПА-Мода» (Одеса) — «Корабел» (Миколаїв) — 84:68, 76:74, «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «ТІІТ» (Харків) — 88:110, 111:98.

Як нам стало відомо, президент Федерації баскетболу України Михайло Осипов подав у відставку. Він працюватиме за контрактом в одній з арабських країн тренером.

Конфлікти

І знову до «великої» війни?

Понад 150 чоловік загинуло під час боїв між урядовими військами Анголи та загонами опозиційної організації УНІТА в Квіто — адміністративному центрі провінції Біє. Ще близько 300 чоловік одержали кульові й осколкові поранення. Як повідомило ангольське національне радіо, збройні зіткнення в місті тривають. У Квіто практично не лишилося цілих будинків через постійний артилерійський та мінометний обстріл.

Після чотирьохмісячної перерви запеклі зіткнення в цьому районі відновилися, коли формування УНІТА спробували наступати на позиції урядових військ. Міжнародні благодійні організації змушені були зупинити доставку гуманітарної допомоги мирному населенню, яке постраждало від війни. Знову зірвано операцію з евакуації поранених, яку готували кілька місяців. Уже більш як рік формування УНІТА тримають в облозі адміністративний центр Біє. З січня по вересень 1993 року там ішли інтенсивні бої, але урядові війська змогли відстояти місто. Наприкінці вересня, коли УНІТА оголосила про одностороннє припинення вогню, в Квіто настало відносне затишшя, що дало змогу ООН розпочати доставку в місто продовольства та медикаментів. Останніми днями представники командування урядових військ в Біє не раз попереджали про те, що УНІТА перекидає в провінцію підкріплення з Уамбо, Сойо та Унже, готуючи новий наступ на місто.

Новий спалах бойових дій в Анголі посилив атмосферу недовіри на переговорах щодо врегулювання ангольського конфлікту, які проходять у столиці Замбії Лусаці під егідою ООН. Офіційний представник Міністерства оборони Анголи бригадний генерал Жозе Мануела заявив, що уряд «втрачає терпець у зв'язку з незначним прогресом на переговорах». Отож він вважає за ймовірне повернення країни до стану широкомасштабної громадянської війни.

Франс Пресс.

На знімку: лідерові опозиційного угруповання УНІТА Ж.Савімбі залишається аплодувати поки що лише своїм військовикам під час параду та деяким воєнним перемогам над урядовими частинами. Водночас, на думку багатьох спостерігачів, до політичного успіху його організації ще далеко, бо питання поділу міністерських портфелів — головна перешкода на шляху до мирного врегулювання в країні. Як відомо, Ж.Савімбі прагне мати «своїх» людей в уряді Анголи, а також формувати спецзагони із «своїх» військовиків.

Отакої!

Москва грає краплеными картами

Ця тема багатьом уже набила оскому, проте московські політики наполегливо використовують її за кожної слушної нагоди. Йдеться про горезвісне питання про становище так званого російськомовного населення. Своїми «побажаннями» з узбецьким керівництвом у Ташкенті поділився міністр закордонних справ Росії А.Козирєв. Він вважає, що настав час запровадити в країні інститут подвійного громадянства, і тоді буде розв'язано багато проблем росіян в Узбекистані.

До честі узбецьких політиків, вони відразу дали зрозуміти, що в Ташкенті «туркменський варіант» з почесним громадянством Б.Єльцина не пройде. Спроби Росії нав'язати свою лінію вважають тут за неприховане втручання у внутрішні справи суверенної держави. Слід зазначити, що на це цілком збігаються точки зору офіційних представників та опозиції.

Карта російськомовних за рубежем, треба гадати, ще довго розігруватиметься російським зовнішньополітичним відомством. На ділі Росія через економічну кризу просто не в змозі прийняти у себе всіх росіян, які опинилися після розвалу СРСР за межами споконвічних земель, та й не бажає цього. Не виключено, що росіянам у колишніх радянських республіках, отримай вони подвійне громадянство за місцем проживання, можуть відвести роль такої собі «п'ятої колони». Більшість політиків Центральної Азії чудово розуміють це і не приймуть варіант, що його нав'язує Росія. Уявіть собі, що Казахстан піде на подвійне громадянство. Як може йтися про національну державність, коли більш як половину населення країни можуть становити співгромадяни Б.Єльцина?

Росія заявляє про свої глобальні інтереси в Центральній Азії. Це вимагає іншого, зваженішого підходу, що виключає будь-які імперські замашки. Поки що Кремль у своїх іграх використовує краплену карту — жорсткий пресинг.

Під час візиту до Москви І.Карімов заявив, що питання національних меншин треба розглядати не шляхом подвійного громадянства, а на переговорах країн СНД.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Власкори повідомляють

Свічка — помічник акушера

Через перебої, що почастішали, у поданні електроенергії та тепла, в тому числі й до лікувальних установ, пологи на півдні Киргизстану дедалі частіше доводиться приймати при свічках або гасових лампах. Немовлят та їхніх мам прагнуть якомога швидше виписати додому, бо в пологових будинках дуже холодно.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 302937

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311044.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».